

Årsmelding

Her kan du laste ned signert utgåve av årsmeldinga (pdf)

Fylkeskommunen er ein politisk styrt organisasjon med fylkestinget (47 representantar) som det øvste folkevalde organet. Leiar for fylkestinget er fylkesordføraren. Andre sentrale utval med medlemmer oppnemnd av fylkestinget er:

- fylkesutvalet
- utdannings- og kompetanseutvalet
- kultur-, næring og folkehelseutvalet
- samferdselsutvalet
- kontrollutvalet

Fylkeskommunen sine ulike roller og planverk er omtalt i årsrapporten.

Fylkeskommunen sine viktigaste oppgåver i dag er:

- Vidaregåande opplæring (vidaregåande skoler, fagopplæring, vaksenopplæring mm.)
- Næringsutvikling (tilretteleggande verkemiddel for næringsutvikling og entreprenørskap)
- Samferdsel (fylkesvegane, fylkesvegferjer, kollektivtrafikk i fylket, ruteopplysning mm.)
- Offentleg tannhelseteneste
- Regional planlegging
- Forvalte regionale utviklingsmidlar (strategisk bruk av nærings- og distriktpolitiske verkemiddel)
- Kultur (fylkesbibliotek, spelemiddel til idrettsanlegg, midlar til kulturbygg, driftstilskot mm.)
- Folkehelse (pådrivar for regionalt og lokalt folkehelsearbeid)
- Internasjonalt arbeid

1. Driftsrekneskap

1.1 Driftsresultat

Møre og Romsdal fylkeskommune har i 2022 eit positivt netto driftsresultat korrigert for bundne fond på 184,4 mill. kroner i 2022 (tabell 1). Dette er ein auke på 180,1 mill. kroner samanlikna med budsjett for 2022, og ein reduksjon på 208,2 mill. kroner samanlikna med rekneskap for 2021.

i 1000 kroner	Rekneskap 2022	Budsjett 2022	Avvik	Rekneskap 2021
Brutto driftsinntekter	7 168 610	6 894 954	273 656	6 768 736
Brutto driftsutgifter	7 022 127	6 912 580	-109 547	6 450 764
Brutto driftsresultat	146 483	-17 626	164 109	317 973
Netto finansutgifter	415 508	428 500	12 992	320 801
Motpost avskrivningar	-481 778	-469 600	12 178	-419 168
Netto driftsresultat	212 753	23 474	189 279	416 340
Netto avsetningar til eller bruk av bundne fond	-28 355	-19 155	-9 200	-23 702
Netto driftsresultat korrigert for bundne fond	184 398	4 319	180 079	392 638
i prosent av bruttoinntekt	2,6 %	0,1 %		5,8 %

Tabell 1: Netto driftsresultat korrigert for bundne fond

Netto driftsresultat korrigert for bundne fond i prosent av brutto driftsinntekter er på 2,6 prosent, som er 0,5 prosentpoeng lågare enn målsettinga på 3,3 prosent.

Avviket mellom rekneskap og budsjett for 2022 på 180,1 mill. kroner skyldast i hovudsak:

- Fylkeskommunen fekk om lag 112,8 mill. kroner meir enn budsjettet i statleg rammetilskot og fylkesskatt.

- Ikkje budsjetterte inntekter på 31,6 mill. kroner frå Havbruksfondet. Beløpet vart først kjend i desember 2022.
- Netto finansutgifter vart om lag 13 mill. kroner lågare enn budsjettert.
- Rammeområda har eit samla netto meirforbruk på om lag 4,6 mill. kroner. I dette er inkludert eit mindreforbruk på reserveposten på om lag 15,7 mill. kroner.
- Premieavviket viste ei mindreinntekt på om lag 16 mill. kroner.
- Pensjonspremien viste ei meirinntekt på om lag 38,3 mill. kroner.
- Det vart overført om lag om lag 9,4 mill. kroner meir til investeringsrekneskapen enn det som var budsjettert på rammeområda.

Netto driftsresultat disponerast på følgande måte:

i 1000 kroner	Rekneskap 2022	Budsjett 2022	Avvik	Rekneskap 2021
Netto driftsresultat	212 753	23 474	189 279	416 340
<i>Disponering eller dekking av netto driftsresultat:</i>				
Overføring til investering	230 184	220 745	9 439	223 952
Avsetning til bundne driftsfond	330 654	157 196	173 458	341 610
Bruk av bundne driftsfond	-302 299	-138 041	-164 258	-317 908
Avsetning til disposisjonsfond	132 102	132 102	0	168 686
Bruk av disposisjonsfond	-177 888	-348 528	170 640	0
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0
Sum disp. eller dekking av netto driftsresultat	212 753	23 474	189 279	416 340

Tabell 2: Disponering av netto driftsresultat

Det er i 2022 brukt 170,6 mill. kroner mindre av disposisjonsfondet enn det som vart budsjettert i 2022. Disposisjonsfondet per 31.12.2022 vart dermed på 901,6 mill. kroner, dvs. 12,6 prosent av brutto driftsinntekter.

1.2 Brutto driftsutgifter

Brutto driftsinntekter

i 1000 kroner	Rekneskap 2022	Budsjett 2022	Avvik	Rekneskap 2021
Rammetilskot	3 528 112	3 433 968	94 144	3 282 559
Inntekts- og formueskatt	1 926 252	1 907 614	18 638	1 793 756
Andre generelle driftsinntekter	71 429	39 800	31 629	44 500
Inntekter fra drift (inkl. øyremerka statl. overføringar)	1 642 817	1 513 572	129 245	1 647 921
Brutto driftsinntekter	7 168 610	6 894 954	273 656	6 768 736

Tabell 3: brutto driftsinntekter

Brutto driftsinntekter var i 2022 på totalt 7 168,6 mill. kroner, som er 273,7 mill. kroner høgare enn budsjettt og 399,9 mill. kroner høgare enn i 2021.

Rammetilskotet

Rammetilskotet var på 3 528,1 mill. kroner inkl. skatteutjamninga i 2022, som gir ein meirinntekt på 94,1 mill. kroner sett i samanheng med budsjett. Meirinntekta skyldast i hovudsak følgjande:

- Skatteutjamninga i 2022 vart om lag 62,4 mill. kroner høgare enn føreset i budsjettet. Dette har samanheng med skatteinngangen i Møre og Romsdal fylke, sett i samanheng med skatteinngangen i resten av landet (spesiell høg skattevekst i Oslo pga. utbytteskatt for 2021).
- I nysaldert budsjett for 2022, vedteke av Stortinget 21.12.22, vart rammetilskotet til Møre og Romsdal fylkeskommune auka med totalt 32,3 mill. kroner. Aukinga gjaldt resterande kompensasjon for sviaktande kollektivinntekter og utgifter knytt til KS-koronaavtalen.

Inntekts- og formuesskatt

Inntekts- og formuesskatt var på 1 926,3 mill. kroner i 2022, som er 18,6 mill. kroner høgare enn budsjettet.

Skatteinngangen vart spesielt høg mot slutten av året. Skatten for oktober, november og desember 2022 var 72 mill. kroner høgare enn for same periode i 2021. Skatteveksten er først og fremst eit resultat av avrekningar for inntektsåret 2021 (utbytteskatt). Denne veksten vert rekna som eit eingongsbeløp og får ikkje effekt dei komande år.

Andre generelle driftsinntekter

Andre generelle driftsinntekter var på 71,4 mill. kroner i 2022, som er ein auke på 31,6 mill. kroner samanlikna med budsjett. Endringa skuldast i hovudsak at overføring frå Havbruksfondet først vart først kjend mot slutten av året (utbetalt 22.12.2022).

Andre inntekter (inkl. øyremerka statlege overføringar)

Posten viser alle inntektene til fylkeskommunen sett i samanheng med sal av tenester (ferje, buss, hurtigbåt m.m.), samt overføringar av statlege ordningar for regional utvikling på ymse områder (spelemidlar, Innovasjon Norge, kulturtanken, regionalt forskingsfond m.m.).

Motposten er Andre utgifter (inkl. øyremerka statlege overføringar), sjå tabell 4 under. Dei to postane er inkludert i den totale økonomiske oversikta, men påverkar i liten grad netto driftsresultat (vil gå om lag i null).

Brutto driftsutgifter

	Rekneskap 2022	Budsjett 2022	Avvik	Rekneskap 2021
Sum bevilningar drift, netto	4 893 009	4 929 408	36 399	4 381 664
Avskrivningar	481 778	469 600	-12 178	419 168
Andre utgifter (inkl. øyremerka statl. overf.)	1 647 340	1 513 572	-133 768	1 649 932
Brutto driftsutgifter	7 022 127	6 912 580	-109 547	6 450 764

Tabell 4: brutto driftsutgifter

Brutto driftsutgifter var i 2022 på totalt 7 022,1 mill. kroner, som er 109,5 mill. kroner høgare enn budsjett.

Sum bevilningar drift, netto

Sum løyvingar drift netto, består av driftsrammene (fylkestingsrammene) til avdelingane korrigert for overføring til investering, bruk av bundne fond, premieavvik, pensjonspremien m.m. (jf. tabell 5).

Budsjettavvik på rammeområda

Fylkestinget deler dei frie inntektene på 10 fylkestingsrammer, utanom reserveposten.

Driftsbudsjettet vert vedtatt som nettorammer, og hovudutvala kan omdisponere mellom sine utvalsrammer, jf. tabell 5:

tal i 1000 kroner		Rekneskap 2022	Budsjett 2022	Avvik 2022	Avvik 2021
D01	Fellesutgifter og utgifter til fordeling	71 525	76 113	4 588	4 930
D02	Politisk verksemd	28 250	26 715	-1 535	-1 360
D03	Stabsfunksjonar	215 564	233 398	17 834	31 953
D04	Lønsreservepost	0	15 692	15 692	10 782

D05	Kompetanseområdet	1 857 381	1 852 352	-5 029	27 668
D06	Fagskolane i Møre og Romsdal	14 793	23 952	9 159	8 420
D09	Tannhelseområdet	178 525	174 202	-4 323	6 852
D10	Kulturområdet	147 484	147 129	-355	1 139
D11	Næring	120 220	119 936	-284	18 104
D12	Samferdselsområdet	2 315 200	2 274 549	-40 651	23 208
D14	Sentrale kontrollorgan	7 684	8 025	341	226
	Sum netto bevilningar drift på rammeområda	4 956 626	4 952 064	-4 562	131 922
	Overføring til investering frå rammeområder	-9 439	0	9 439	14 917
	Avsetjing til bundne fond rammeområder	-330 654	-157 196	173 458	126 950
	Bruk av bundne fond rammeområder	302 299	138 041	-164 258	-105 248
	Ufordelte utgifter (premieavvik)	12 493	-3 501	-15 994	-1 923
	Ufordelte utgifter (premiereduksjon KLP/SPK)	-38 316	0	38 316	8 760
	Sum bevilningar drift, netto	4 893 009	4 929 408	36 399	175 378

Tabell 5: Fylkestingsramme (+=mindreforbruk/=-meirforbruk)

Driftsrammene (Sum netto bevilningar drift, netto) var på 4 893 mill. kroner i 2022, som er 36,4 mill. kroner lågare enn budsjett. Rammeområda har eit samla netto meirforbruk på om lag 4,6 mill. kroner. Held ein utanom reserveposten på 15,7 mill. kroner, så gir dette eit meirforbruk på 20,3 mill. kroner.

D01 Fellesutgifter og utgifter til fordeling viser eit samla mindreforbruk på 4,6 mill. kroner i 2022. Dette skyldast i hovudsak forseinkingar på «Program – nye digitale arbeidsformer», samt at opplæringsaktiviteten har vore vesentleg mindre enn venta. Opplæringsaktiviteten vil aukast i 2023.

D03 Stabsfunksjonar har totalt sett et mindreforbruk på 17,8 mill. kroner. Av dette utgjør:

- Bygg- og eigedomstenester (BYE): 9,0 mill. kroner
- Stabsfunksjonar eksklusiv BYE: 8,8 mill. kroner

Også våren 2022 var stabsfunksjonane prega av koronapandemien. Fleire prosjekt, arrangement og opplæringstiltak både internt og mot eksterne har blitt skyvd til 2023.

Mindreforbruket på BYE skyldast i hovudsak ikkje avslutta vedlikehaldsprosjekt. Dette skyldast at avdelinga har hatt mangel på prosjektleiarar og at fleire prosjekt derfor har blitt forseinka. Over 90 prosent av dei ubrukte vedlikehaldsmidlane er knytt til prosjekt som er starta opp, og som vil bli ferdig i løpet av 2023

Resultatet for ramme D04 Lønnsreservepost viser ein mindreutgift på 15,7 mill. kroner i 2022. Dette skyldast i hovudsak at lønsoppgjeret knytt til forbunda, som var i streik, ikkje var på plass per 31.12.22. Lønnsoppgjeret vert utbetalt i mars 2023. Dette medfører ein lågare utgift for fylkeskommunen enn tidlegare føresett og estimert verknad utgjør om lag 7 mill. kroner.

D05 Vidaregåande opplæring har eit meirforbruk på 5,0 mill. kroner sett i samanheng med budsjett. Noko av meirforbruket i 2022 kan forklarast med auka utgifter som følgje av korona. 12 av 22 skoler hadde mindreforbruk, medan 10 hadde meirforbruk.

Dei 10 skolane med meirforbruk vil dekke dette inn gjennom trekk på rammene i 2023-2026.

D09 Tannhelse har eit meirforbruk på 4,3 mill. kroner sett i samanheng med budsjett. Dette skyldast at tannhelse tidlegare i 2022 reduserte ramma med 20 mill. kroner, pga. venta innsparingar grunna vakante stillingar. I løpet av hausten vart dei vakante stillingane noko redusert, og innsparingane vart derfor ikkje så store som venta.

D12 Samferdsel har eit samla meirforbruk på 40,7 mill. kroner sett i samanheng med budsjett. Det har vore ein sterk auke i indeks på kontraktar knytt til kollektivtransport og vedlikehald på fylkesveggar i 2022. Indeksutviklinga aleine har generert eit meirforbruk på 101,9 mill. kroner i 2022, derav 30 mill. kroner som vart lagt på budsjettrammene i løpet av året. Fylkesvegferjedrifta har gått med mindreforbruk i 2022, men i 2023 vil prisane på kontraktane auke betydeleg som følgje av prisstigninga.

1.3 Netto finansutgifter

Netto finansutgifter var på 415,5 mill. kroner, dvs. 13 mill. kroner lågare enn budsjett. Dette skuldast i hovudsak ein netto auke i renteinntektene og avkastning på kapitalfondet, med om lag 34 mill. kroner. Renteutgifter vart om lag 17 mill. kroner høgare enn budsjettet, og avdraga vart om lag 4 mill. kroner høgare.

1.4 Netto avsetning til eller bruk av fond

Dersom ein ikkje brukar alle statlege overføringane i løpet av kalenderåret, så er det mogleg å avsetje desse midlane til seinare år som bundne fond. I 2022 var netto avsetjing til bundne fond på 28,4 mill. kroner, jf. tabell 1. Sidan dette ikkje er frie midlar til fylkeskommunen sin eigen disposisjon, så kjem dette som ein korreksjon til netto driftsresultat. Avsettinga til bundne fond er ikkje kjent før ved avslutninga av årsrekneskapen.

2. Investeringsrekneskap

Investeringsrekneskapen hadde i 2022 eit samla finansieringsbehov på 2 315,5 mill. kroner, som er 340,4 mill. kroner lågare enn budsjettet.

i 1000 kr.	Korrigert budsjett 2022	Budsjett 2021	Avvik	Rekneskap 2020
Investeringar i varige driftsmidlar	2 258 310	2 586 216	-327 906	2 101 226
Tilskot til andres investeringar	411	0	411	0
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	54 349	69 759	-15 410	16 586
Utlån av eigne midlar	2 469	0	2 469	431
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	2 315 539	2 655 975	-340 436	2 118 243
Kompensasjon for meirverdiavgift	382 659	454 025	-71 366	382 336
Tilskot frå andre	303 745	389 320	-85 575	220 567
Sal av varige driftsmidlar	951	0	951	482
Sal av finansielle anleggsmidlar	0	0	0	2 280
Utdeling frå selskap	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av eigne midlar	39 775	39 775	0	10 000
Andre inntekter	0	0	0	0
Bruk av lån	1 315 236	1 496 450	-181 214	1 283 903
Sum investeringsinntekter	2 042 366	2 379 570	-337 204	1 899 568
Videreutlån	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0
Overføring frå drift	230 184	220 745	9 439	223 952
Avsetningar til bundne investeringsfond	-24 999	0	-24 999	-38 833
Bruk av bundne investeringsfond	51 165	25 676	25 489	29 250
Avsetningar til ubunde investeringsfond	0	0	0	-2 280
Bruk av ubunde investeringsfond	16 823	29 984	-13 161	6 586
Dekking av tidlegare års udekkja beløp	0	0	0	0
Sum overføring frå drift og netto avsetningar	273 173	276 405	-3 232	218 675
Framført til inndekking i seinare år (udekka beløp)	0	0	0	0

Tabell 6: Årsrekneskap 2022

Nedanfor har vi kommentert nokre av dei største avvika.

[Kompetanseområdet](#)

Det er investert til saman om lag 128,8 mill. kroner i utstyr og bygningar for kompetanseområdet i 2022. Dette er ein reduksjon på om lag 47,8 mill. kroner samanlikna med budsjett. Det er forsinka framdrift på fleire prosjekt i høve til budsjett. Dei største avvika er kommentert nedanfor.

- Prosjekt «Utstyr/universell utforming/ped. ombygging» viser eit mindreforbruk på om lag 9,8 mill. kroner som skuldast forseinka framdrift på nokre av prosjekta.
- Prosjekt «Spjelkavik Arena» viser eit mindreforbruk på om lag 12,4 mill. kroner. Dette skuldast at grunnentreprenør kom seinare i gang med masseutskiftinga enn føreset.
- Prosjekt «Ørsta vgs» viser eit mindreforbruk på om lag 26,3 mill. kroner i 2022. Mindreforbruket skuldast i hovudsak at betaling for tomtekjøp frå Ørsta kommune ikkje skjedde i 2022 som føreset i budsjettet.
- Prosjekt «Talevarslingsystem, alle skoler», viser eit mindreforbruk på om lag 9,1 mill. kroner i 2022. Mindreforbruket skuldast utsett/forseinka utlysing i 2022, arbeidet vil bli fullført i løpet av 2023.

Samferdselområdet

Det er investert til saman om lag 2 047,3 mill. kroner på samferdselsområdet i 2022. Dette er ein reduksjon på om lag 262,7 mill. kroner samanlikna mot budsjett.

Av dette utgjer investeringar i fylkesveg 2 005,6 mill. kroner. Mindreforbruket er på om lag 242,5 mill. kroner. Dette skriv seg frå netto meir- og mindreforbruk på fleire av prosjekta. Under er dei største avvika kommentert:

- Lade- og infrastruktur knytt til Nordmørspakken, Romsdalspakken og Ytre Sunnmøre viser eit samla mindreforbruk på om lag 115,1 mill. kroner i 2022. Overtaking av Rykkjem ferjekai er forseinka og vil først skje i 2023. Del 2 av Romsdalspakken, Sølsnes- Åfarnes er forseinka, overtaking her er planlagt i 2024. Ytre Sunnmøre er forseinka grunna behov for å avklare krav til kontroll og godkjenning av dokumentasjon, og vil bli slutført i 2023.
- Utbetring veg viser eit meirforbruk på om lag 38 mill. kroner i 2022. Om lag 16,6 mill. kroner skuldast at breiddeutviding på eksisterande veg (Nordøyvegen, Austnes-Ulla) vart ferdigstilt i 2022. Omfang og kostnader på breiddeutvidinga vart noko høgare enn venta. Pga. prisvekst og ønske om å ferdigstille planlagde strekningar vart det også meirforbruk på forsterkningsprosjekta på om lag 12 mill. kroner.
- Ferjekaier viser eit meirforbruk på om lag 28 mill. kroner i 2022. Det har vore eit meirforbruk på ferjekaiene i Romsdalspakken del 1 (Sølsnes-Åfarnes) på om lag 46 mill. kroner pga. høgare entreprisekostnad enn venta. Netto mindreforbruk på dei øvrige prosjekta skuldast i hovudsak sein oppstart.
- Bruer viser eit samla mindreforbruk på om lag 110 mill. kroner i 2022, der om lag 81 mill. kroner skuldast forseinka oppstart på Nerlandsøybrua. Ei rekke andre prosjekt er også utsett eller forseinka.
- Tunellar viser eit mindreforbruk på om lag 33 mill. kroner i 2022. Mindreforbruket skuldast i hovudsak forseinka oppstart. Anleggstart på Remetunnelane vart utsett til 2023.
- Trafikktryggingstiltak viser eit mindreforbruk på om lag 18 mill. kroner. 5 mill. kroner er knytt til utsett gjennomføring av TS-tiltak ved Eiksundsambandet. Resten av mindreforbruket skuldast i hovudsak manglande kapasitet i eksisterande kontraktar.
- Prosjekt Rassikring viser eit meirforbruk på om lag 35,6 mill. kroner i 2022. Meirforbruket skuldast m.a. auka kostnader knytt til løns- og prisstigning i 2022. Det har i byggeperioden vore utfordringar m.a. med dårleg fjell, ras og manglande straumtilgang. Fylkeskommunedirektøren reknar med at dette vil medføre ein samla meirkostnad på om lag 50 mill. kroner samanlikna med prisjustert kostnadsramme.
- Prosjekt Nordøyvegen viser eit mindreforbruk på om lag 43,1 mill. kroner i 2022. Prosjektet fekk auka kostnader pga. løns- og prisvekst i 2022 som vart dekt opp av usikkerheitsavsetninga. Delar av mindreforbruket i 2022 vil finansiere restkostnader i 2023. Det vil bli lagt fram ei eiga sak til fylkestinget om Nordøyveg-prosjektet i løpet av 2023.

Resterande beløp på om lag 41,6 mill. kroner er system og utstyr knytt til Fram, bussdepot og trafikkterminaler.

Finansiering

Lånemidlar har finansiert 1 315,2 mill. kroner av investeringane i 2022, noko som er 181,2 mill. kroner lågare enn budsjettet. Dette skyldast lågare investeringsutgifter.

3. Finansielle måltal

Kommunelova set krav til at fylkestinget sjølv skal vedta sine finansielle måltal for fylkeskommunen sin økonomi. Formålet med finansielle måltal er å synleggjere fylkestinget sitt ansvar for å ivareta det økonomiske handlingsrommet i eit langsiktig perspektivet. Møre og Romsdal fylkeskommune har følgjande måltal som ein ønsker å sette fokus på:

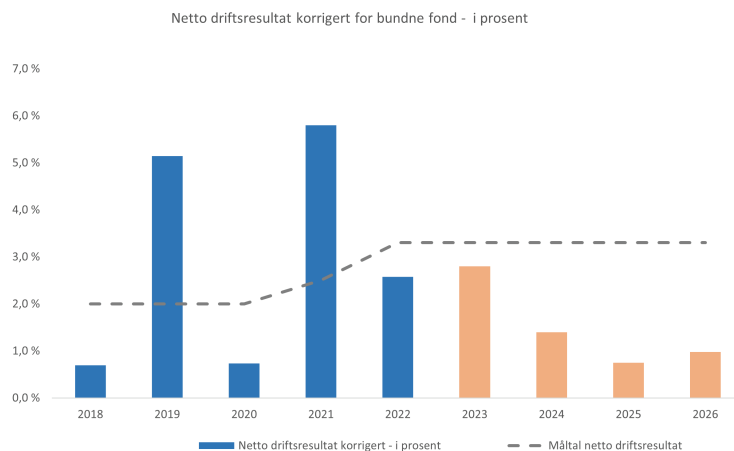
3.1 Netto driftsresultat

Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) har anbefalt at fylkeskommunane bør ha eit måltal for netto driftsresultat på om lag 4 prosent (korrigert for bundne midlar) som ein buffer mot:

- svvingar i rentenivået og drivstoffpris
- kapitalslit (avskrivningar) - spesielt viktig sett i samanheng med fylkesreforma i 2010 (auka vedlikehaldsetterlep)
- for å bygge opp reservar til framtidige investeringar

Møre og Romsdal fylkeskommune sitt måltal er f.t. på 3,3 prosent.

Figur 1 viser netto driftsresultat dei siste 5 åra, samt budsjett for inneverande økonomiplanperiode.

Figur 1: Netto driftsresultat korrigert for bundne fond

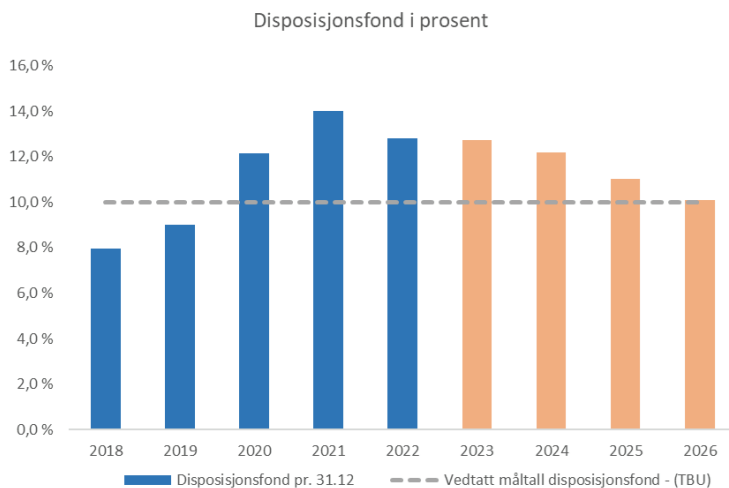
Møre og Romsdal fylkeskommune hadde i 2022 eit netto driftsresultat korrigert for bundne midlar på 2,6 prosent, av brutto driftsinntekter. I 2021 var tilsvarende tall på 5,8 prosent. Netto driftsresultat er 0,7 prosentpoeng lågare enn målsettinga for 2022. Dei komande åra vil netto driftsresultat reduserast betydeleg (figur 1). Dette skyldast mellom anna auka prisvekst, auka renteutgifter og høge investeringar som fører til auke avdrag og rente (jf. Økonomiplan med handlingsprogram 2023-2026).

3.2 Disposisjonsfond

Den finansielle handlefridomen i drift kan styrkast gjennom å auke frie driftsfond/ disposisjonsfond, slik at fondsmidlane kan nyttast til dekke uventa meirutgifter i enkeltår.

Størrelsen på disposisjonsfondet er eit uttrykk for kor stor økonomisk buffer fylkeskommunen har til den løpande drifta, og kor stor økonomisk handlefridom fylkeskommunen har i åra som kjem. TBU og Kommunenes Sentralforbund (KS) anbefalar at størrelsen på driftsfondet helst bør være på minst 10 prosent av brutto driftsinntekter. Vedtatt måltal for Møre og Romsdal fylkeskommune er på 10 prosent.

Figur 2 viser utviklinga til disposisjonsfondet til Møre og Romsdal fylkeskommune dei siste fem åra, samt budsjett for inneverande økonomiplanperiode.

Figur 2: Disposisjonsfond

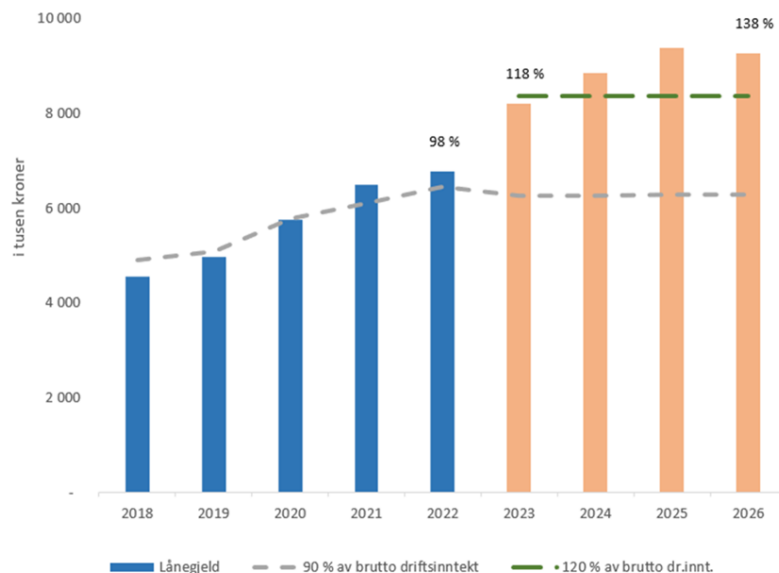
Per 31.12.2022 var disposisjonsfondet på 12,6 prosent mot 14,0 prosent i 2021. Sidan 2020 har disposisjonsfonda vore over målsettinga på 10 prosent. Økonomiplan 2023-2026 viser at disposisjonsfondet truleg vert redusert dei komande åra pga. av fallande netto driftsresultat som ein følgje av den økonomiske situasjonen (sjå omtale under netto driftsresultat over).

3.3 Langsiktig lånegjeld og gjeldsgrad

Ved utgangen av 2022 var Møre og Romsdal fylkeskommune si lånegjeld på 9 026,8 mill. kroner. Dette er ei auke på 906,2 mill. kroner frå året før.

For å berekne ei meir korrekt lånegjeld, så har vi korrigert for ubundne investeringsfond og for ekstraordinære inntekter som er spesielle for Møre og Romsdal fylkeskommune. Ferjeavløysingsmidlar og lån dekt av andre er døme på slike ekstraordinære inntekter.

Figur 3 nedanfor viser utviklinga i Møre og Romsdal fylkeskommune sin korrigerte lånegjeld dei siste 5 åra, samt budsjett for inneverande økonomiplanperiode.

Figur 3: Korrigert lånegjeld

Korrigert gjeldsgrad var ved utgangen av 2022 på 98 prosent av brutto driftsinntekter. KS og TBU sin anbefaling er at fylkeskommunane bør ligg på omtrent 60 prosent for å ha økonomisk handlerom til investeringar. Ei lånegjeld på over 90 prosent definerer dei som «rød sone», dvs. at fylkeskommunen har lite handlingsrom til investeringar. Figur 3 viser at Møre og Romsdal allereie i 2020 var over anbefalinga på 90 prosent. Ny målsetting vart av fylkestinget satt til 120 prosent for perioden 2023-2026. Lånegjelda vil i inneverande økonomiplanperiode auke til om lag 138 prosent i 2026.

Den høge lånegjelda inneber at fylkeskommunen vil være økonomisk sårbar sett i samanheng med ein auke i lånerenta. Stresstest per 31.12.22 viser at Møre og Romsdal fylkeskommune vil få ein årleg auka på om lag 53,4 mill. kroner ved en renteauke på 2 prosentpoeng, utover dagens nivå.

Av renteeksponert gjeld utgjør fastrenteavtalar 47,3 prosent. Finansreglementet krev at minst 30 prosent av fylkeskommunale innlån skal vere til fast rente.

4. Handlingsprogram

Fylkeskommunedirektøren har vektlagt gode samanhengar i plansystemet som gir

moglegheit for oversikt og oppfølging til tross for kompleksiteten som følger av berekrafts-tilnærminga. Heile plansystemet, slik det er vedtatt i Regional planstrategi for Møre og Romsdal 2021-2024 (RPS), er utleia frå dei tre berekraftsdimensjonane og bygger på 4 knaggar:

- **Samarbeidsfylket:** Møre og Romsdal skal vere eit føregangsfylke på samarbeid
- **Miljøfylket:** Møre og Romsdal skal vere miljøfylke nr. 1
- **Inkluderings- og kompetansefylket:** Møre og Romsdal skal vere eit attraktivt og mangfaldig fylke der folk vel å bu
- **Verdiskapingsfylket:** Møre og Romsdal skal ha eit internasjonalt leiande næringsliv og ein innovativ offentleg sektor

Desse fire knaggane er gjennomgåande i regional planstrategi, fylkesplan, fylkesstrategiane, resultatmål, handlingsprogrammet i økonomiplanen og verksemdsplanar.

Plan og bygningsloven har krav om at alle regionale planar skal ha eit handlingsprogram der det går fram ressursbehov, kven som er ansvarleg organ og samarbeidspartnarar for gjennomføringa av planen. Handlingsprogrammet skal ikkje berre vere eit styringsdokument for fylkestinget, men også

vise fylkeskommunen sine samarbeidspartnarar kva vi vil prioritere. Handlingsprogrammet skal etter plan og bygningslova vedtakast av fylkestinget sjølv.

Måla i handlingsprogrammet for 2022 på [samarbeidsfylket](#) er langt på veg nådd for 2022.

Fylkeskommunen står fram som ein sentral aktør for å få til erfaringsdeling og kompetansebygging i fylket. Dei større tverrfaglege satsingane til fylkeskommunen gir gevinst i form av auka samarbeid både internt og eksternt. Det er også gjort mykje for å nå måla for [miljøfylket](#). Heile organisasjonen er iferd med å dreie si drift og utviklingsoppgåver for å møte det grønne skiftet. Dette er i hovudsak gjort utan tilføring av ekstra ressursar. Her trengs ein enno sterkare innsats framover for å nå nasjonale og globale mål.

Fylkeskommunen har særleg mange verkemiddel for å nå måla som er sett for [inkluderings- og kompetansesyfylket](#), og kan vise til gode resultat på gjennomføring i vidaregåande skole og karriererettleing. Fylkeskommunen har hatt meir arbeid med integrering og kvalifisering av flyktningar i 2022 grunna krigen i Ukraina. Tal kollektivreiser er i ferd med å normalisere seg etter nedgangen som kom med koronapandemien. Det same gjeld tannhelse, som er iferd med å hente inn etterslep i sitt tilbod som kom med pandemien, men her ser vi no teikn på at bemanningsutfordringar påverkar måloppnåinga for tannhelsestand hos målgruppene. Kultursektoren nådde også i stor grad måla som var sett, og i 2022 var frivillig sektor gitt ekstra merksemd gjennom mange arrangement i samband med Frivilligheits år. Når det gjeld måla for [verdiskapingsfylket](#) så er det delt ut midlar og sett i verk ein rekke tiltak for å betre konkurransevilkåra for næringslivet, men vi ser at høg aktivitet i næringslivet har gitt noko lågare tal nyetableringar i 2022 samanlikna med året før. Også vegavdelinga har i stor grad nådd dei fleste av sine mål, men målet for dekktilstand og vedlikehaldsetterslep er ikkje innfridd. [Måloppnåinga på måla i handlingsprogrammet kan ein lese meir om i årsrapporten.](#)

5. Tvistar

Fylkeskommunen har over noko tid hatt to aktive konfliktsaker med Fjord 1. Disse er som følger:

- Rabattkompensasjonssaka, som vart avslutta med rettsforlik i 2022.
- Årsoppgjer på to nettokontrakter - Midtre Sunnmøre og Romsdalspakken frå år 2018 og 2019.

Møre og Romsdal fylkeskommune meiner framleis å ha eit tilgodehavande mot Fjord 1 på om lag 20,9 mill. kroner for årsoppgjera 2018 og 2019. Fjord 1 meiner eit eventuelt krav for 2018 og 2019 er oppgjort i rabattkompensasjonsforliket. Fylkeskommunen bestrider dette. For å avbryte eventuell forelding vart det i februar 2023 tatt ut stevning i saka.

6. Likestilling, inkludering og mangfald

Tiltak som sikrar inkludering og deltaking for alle er prioritert av fylkeskommunen. Universell utforming handlar om at alle skal kunne delta på ein likeverdig måte. Våre rådgivande utval; eldrerådet, ungdomspanelet og rådet for likestilling av

funksjonshemma er viktige for å lykkast med dette. Desse har jamlege møte gjennom året og gir råd til utviklinga av fylkeskommunen. Universell utforming skal ligge i botn for vårt tenestetilbod på alle fagområde.

På driftssida er det arbeidd med universell utforming av alle lokale som tilbyr fylkeskommunale tenester, slik som dei vidaregåande skolane, tannhelseklinikkane, trafikkterminalar og administrasjonsbygg. Det same gjeld for utforming av tilbod i dei ulike fag- og tenestekområda der det m.a. blir stilt eksplisitte krav i kontraktar med dei som drifrar tilboda våre, slik som t.d. innanfor kollektivtilbodet med buss, båt og ferje. Universell utforming ligg også i botn for vårt samarbeid med kommunane om til dømes by- og tettstadsutvikling.

For å møte krava til universell utforming av offentlege nettstadar og digitale løysingar, har vi i 2022 utarbeidd tilgjengelegheitserklæring for nettsider knytt til fylkeskommunen. Vi har og gjennomført kurs i universell utforming av dokument, og dei nye lovkrava som trer i kraft 01.02.23. Ved kjøp av nye digitale tenester og verktøy som fylkeskommunen har behov for, blir det stilt krav om universell utforming.

Fylkesplan for Møre og Romsdal er overordna plandokument for all regional utvikling. Eit av resultatmåla er likestilling og inkludering med mål om reelle valmoglegheitser innanfor utdanning og arbeidsliv for alle.

All rekruttering til Møre og Romsdal Fylkeskommune skal legge vekt på likestilling mellom kjønn og mellom minoritetar og majoritetar i alle delar av organisasjonen.

Grunnlaget for vurdering i all rekruttering skal vere:

- Utdanning, kompetanse, erfaring, kjønn og mangfald, jf. Lov om likestilling og forbod mot diskriminering.
- Likestilling og mangfald skal være ein del av vurderinga ved samansetting av team og organisasjon.

I rekrutteringsprosessen blir ikkje enkeltgrupper nemnd særskilt, men ved utlysinga av stillingar oppfordrar fylkeskommunen om at alle med relevant kompetanse er velkomne til å søke på alle stillingar. Leiarar med ansvar for rekrutteringa er også pålagt, og har ansvaret for, at all rekruttering er i tråd med krava i lova. Dette vert også poengtert ved tilsetjing av nye leiarar.

Ved utgangen av 2022 var det i Møre og Romsdal fylkeskommune totalt 2 656 tilsette fordelt på 2 427 årsverk. Av desse var 1 610 kvinner (60,6 prosent) og 1 046 menn (39,4 prosent). Toppleiargruppa i fylkeskommunen, består av 4 kvinner og 6 menn. Kjønnfordelinga mellom leiande stillingar er på 56 prosent kvinner og 44 prosent menn.

Møre og Romsdal fylkeskommune kartlegg kvart år lønnsforhold etter kjønn. Resultatet av kartlegginga publiserast i årsrapporten. Møre og Romsdal fylkeskommune har som målsetjing at likt arbeid skal gi lik lønn uavhengig av kjønn.

Fylkeskommunen vedtok i 2022 ein handlingsplan for likestilling. I steg 1 inneheld planen innsatsområda som vart anbefalt av Europakommisjonen og forskningsrådet. Kvart innsatsområde inneheld fleire delmål som konkretiserer og målrettar arbeidet med likestilling. Handlingsplanen vil i steg 2 vidareutviklast til å ta opp i seg alle områda som er nemnt i likestilling- og diskrimineringslova. Handlingsplan for likestilling skal sikre at alle arbeidstakarar skal ha like moglegheiter til arbeid, utvikling (fagleg og personleg), opplæring, avansement og lønsvekst uavhengig av kjønn.

HMS-system

Arbeidet med helse, miljø og sikkerheit (HMS) inngår som ein del av den heilskaplege verksemdstyringa og kvalitetsarbeidet i fylkeskommunen, jf. eige punkt nedanfor om styring og kontroll. Styrande dokument for HMS-arbeidet og dokumentasjon på korleis vi følgjer opp skal inngå i fylkeskommunen sitt kvalitetssystem. Nytt kvalitetssystem, Compilo, vil kome på plass i løpet av 2023.

Kvart år blir det utarbeidd ein eigen HMS-årsrapport som blir behandla i Hovudsamarbeidsutvalet (HSAMU). Rapporten for 2022 blir behandla den 20.04.2023 og vil vere offentleg tilgjengeleg.

7. Styring og kontroll

I samsvar med § 25 i kommunelova skal fylkeskommunedirektøren innrette verksemda på ein slik måte at den er underlagt ein forsvareleg kontroll. I det daglege har kvar direktør ansvar for å etablere og følge opp styrande dokument som sikrar etterleving av lover og reglar innafor sitt fag- og tenestekområde. Fylkeskommunedirektøren har regelmessige møter med toppleiargruppa og stab.

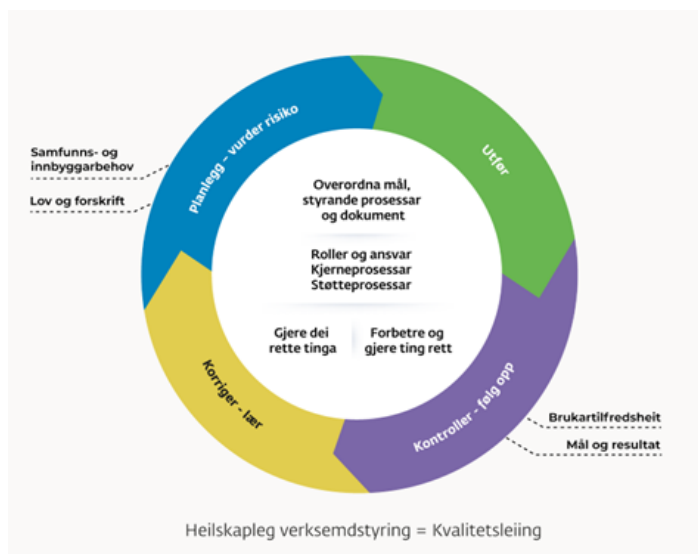
I 2020 vedtok fylkestinget [organisasjonsstrategien for Møre og Romsdal](#). Organisasjonsstrategien er den felles plattformen vår for korleis vi som organisasjon skal løyse samfunnsoppdraget vårt best mogleg, slik at vi når måla i den regionale planstrategien og FN sine berekraftsmål. Den gjer greie for visjon, verdigrunnlag og innsatsområde med prinsipp for korleis vi skal arbeide og lære saman, og korleis vi skal styre og leie Møre og Romsdal fylkeskommune som organisasjon for å nå måla.

Organisasjonsstrategien omtalar:

- Samfunnsoppdrag, visjon og verdiar
- Plansystem og verksemdstyring
- Organisasjons- og tenesteutvikling
- Leiar- og medarbeidarskap i ein lærande organisasjon
- Arbeidsmiljø og HMS.

Som eit ledd i oppfølging av organisasjonsstrategien vart det etablert eit program for Nye digitale arbeidsformer. I alt omfattar programmet sju prosjekt. Dei har eit felles mål om å forbetre arbeids- og samhandlingsformene i heile organisasjonen, samt løyse lovpålagte krav knytt til internkontroll/eigenkontroll, informasjonssikkerheit og personvern, kommunikasjon, saksbehandling, arkiv og HR-prosessar. I første kvartal 2023 er det gjort innkjøp av digital støtte for nytt intranett (Innsida) og for heilskapleg verksemdstyring gjennom verksemdstyringssystemet Framsikt og kvalitetssystemet Compilo.

Fylkeskommunedirektøren er opptatt av å følge opp anbefalingane frå kontrollutvalet på bakgrunn av dei undersøkingar og forvaltningsrevisjonar som vart gjennomført i 2021 og i 2022. I 2021 vart det gjennomført ei undersøking av verksemdstyring og intern kontroll i fylkeskommunen. Fylkestinget slutta seg til dei anbefalingane som er gitt og dei handlingsplanane som er laga og som fylkeskommunedirektøren skal følgje opp. Tiltaka i handlingsplanen er nært knytt til gjennomføring av program for «Nye digitale arbeidsformer», og då særleg dei to prosjekta som gjeld verksemdstyring og kvalitetssystem. I samspel mellom desse to prosjekta er det utvikla ein modell for heilskapleg verksemdstyring (sjå figur 4):

Figur 4: Bilete av heilskapleg verksemdstyring med elementa: planlegg, vurderer risiko, utfør, kontroller, følg opp, korrigerer og lær.

Heilskapleg verksemdstyring/kvalitetsleiing inneber å «gjere dei rette tinga» og «gjere tinga rett»:

- Styre/leie arbeidsprosessane i samsvar med gjeldande lover og forskrifter på ein slik måte at vi kan nå måla i den regionale planstrategien og FN sine berekraftsmål.
- Lage planar for å gjennomføre politiske vedtak og rapportere på disse.
- Følgje opp alle verksemdsområda fylkeskommunen har ansvar for ved å sjekke tilstand (eigenkontroll/intern kontroll), vurdere behov og forbetringar, risikovurdere kva som er viktigast og prioritere tiltak/korrigeringar.

I heilskapleg verksemdstyring legg fylkeskommunedirektøren vekt på at fylkeskommunen skal ha ei risikobasert tilnærming til korleis vi gjer prioriteringar, og korleis vi utøver intern kontrollen for all verksemd og ikkje berre for HMS. Den heilskaplege forståinga av verksemdstyringa skal vere gjennomgåande i fylkeskommunen sin organisasjon og i det tverrfaglege samarbeidet på tvers av linjer og nivå i organisasjonen. Det blir lagt opp til eit sertifiserbart kvalitetssystem etter ISO 9001, eit overordna kvalitetssystem som skal gjelde heile fylkeskommunen.

For å gje betre oversikt over aktivitetane i verksemdstyringa er det utvikla eit styringsårshjul der intern kontroll skal inngå som ein integrert del av verksemdstyringa. I verksemdstyringa er det lagt opp til tertialvis rapportering av økonomien i fylkeskommunen. Hovudmåla med resultatmål og tilhøyrande måleindikator vert rapportert tertialvis til administrasjonen og årleg til fylkestinget. I årsrapporten for 2022 vil ein finne meir informasjon om måloppnåing i 2022. For å sikre at vi arbeider i samsvar med formelle krav og styrande dokument og at vi sikrar at vi følgjer opp politiske vedtak og at vi korrigerer og lærer, blir det arbeidd for opplegg for å utvikle leiardialogen og leiinga sin gjennomgang av verksemda. Det er m.a. etablert eit eige fagnettverk for kvalitetsarbeid og intern kontroll som har nær kopling til fylkeskommunen si plangruppe.

8. Etikk

FN sine berekraftsmål utgjer det overordna rammeverket for utviklinga av Møre og Romsdal som region og for organisasjonen vår. Det er ein føresetnad for berekraftig utvikling at det er tilgang til rettsvern for alle, med velfungerande, ansvarlege og inkluderande institusjonar på alle område. Møre og Romsdal fylkeskommune sin visjon og verdigrunnlag er den raude tråden og den etiske grunnmuren som skal sikre fylkeskommunen, som ein velfungerande, ansvarleg og inkluderande institusjon. Dei etiske retningslinjene konkretiserer korleis medarbeidarane skal opptre for å handle på ein måte som sikrar god etisk praksis.

Felles refleksjon over praksis som involverer både politisk nivå og tilsette, er ein føresetnad for at visjonen og verdigrunnlaget skal bli ein del av vår organisasjonskultur. Våre leiarar skal legge til rette for at tilsette er kjent med, og har forstått fylkeskommunen sine etiske retningslinjer. Leiarar har eit særleg ansvar for å tydeleggjere kva som er etisk forsvarleg åtfærd, legge til rette for etisk refleksjon over praksis, og byggje ein kultur basert på openheit og tillit.

I 2018 vedtok fylkestinget, etter ein brei prosess internt i fylkeskommunen, dei nye etiske retningslinjene. Desse legg eit godt grunnlag for forståing av kva som er god etisk praksis. Ein god etisk standard på alt vi gjer er avgjerande for at dei som tek i mot våre tenester, eller som vi samarbeider med, skal ha tillit til oss.

I toppleiar møtet i august vart det vedtatt å oppdatere dei etiske retningslinjene i tråd med den nye organisasjonsstrategien. Avdelingane skal gjennomgå retningslinjene på nytt når dette arbeidet er slutført. Etikk skal også inn som tema i introduksjonsprogrammet for nyttilsette.

9. Utfordringane framover

Møre og Romsdal fylkeskommune har store utfordringar i åra som kjem. Dei viktigaste utfordringane kan vi summere opp slik:

- På grunn av høg lånegjeld er fylkeskommunen spesielt utsett for endringar i rentesatsen. I løpet av 2022 har Norges Bank auka styringsrenta med 2,25 prosentpoeng, og er for tiden på 2,75 prosent. Det er varsla ein ytterlegare auke i styringsrenta våren 2023.
- Nytt inntektssystem er ute på høyring. Dette kan føre til ein reduksjon i rammetilskotet på opp til 187 mill. kroner for Møre og Romsdal fylkeskommune. Dersom dette vert vedtatt av Stortinget vil det føre til store endringar i drifta til Møre og Romsdal fylkeskommune dei komande åra.
- Den sterke prisveksten i 2022 vart ikkje kompensert i statsbudsjettet for 2023. Kostnadane på drift- og vedlikehald av vegane har auka betydeleg dei siste åra, noko som gjeld heile landet. Fylkeskommunen skal i løpet av planperioden lyse ut fleire nye drifts- og fagkontraktar, og det er stor risiko for at prisane aukar også på dei. Med bakgrunn i dette så må tenestnivået reduserast dei komande åra for å kompensere for prisveksten.
- Risiko knytt til stor svingingar i kostnadsindeksar på buss-, hurtigbåtar- og ferjekontraktar.
- Vi har i løpet av 2022 mottatt dei siste utbetalingane av korona-midlar når det gjeld kollektiv. Etterverknadene spesielt på trafikk- og inntektsbortfall i kollektivdrifta (særleg på buss) vil kunne påverke oss i åra som kjem.
- Aukande vedlikehaldsetterslep for investeringar og vedlikehald av fylkesvegnettet (asfalt, vegforsterkning og liknande).
- Manglande statleg dekning av auka ferjekostnader (m.a. som følgje av overgangen til miljøteknologi).
- Etterleve tunnelsikkerhetsforskrifta
- Vi opplevde i 2022 ei dramatisk auke i trafikkulykker. Godt vedlikehald er viktig for å betre trafiksikkerheita på vegane våre.
- Risiko knytt til klimaendringar, dvs. auka skredaktivitet (jordskred, flaumskred og sørpeskred).
- Klima- og miljøutfordringane – «det grønne skiftet» krev store investeringar mellom anna innan samferdselssektoren.
- Bygningsmassen er i hovudsak i god teknisk stand. Likevel har enkelte skolebygg til dels store behov for opprusting.
- Demografiske endringar – aldrende befolkning og for fylkeskommunen sin del, mindre overføringar frå staten pga. færre ungdommar i alderen 16-19 år.
- Teknologiutvikling/digitalisering krev nye arbeidsformer og nye verktøy.

Med bakgrunn i dei utfordringane som Møre og Romsdal fylkeskommune stod overfor i økonomiplan 2021-2023 så vedtok Fylkestinget i desember 2019 betydelege innsparingstiltak for å redusere det samla kostnadsnivået og betre netto driftsresultat. Dette var viktige tiltak, som har bidratt til at fylkeskommunen har fått ein betre økonomi dei siste åra.

Med bakgrunn i dagens økonomiske situasjon med prisvekst og renteauke, så er det igjen behov for nye innsparingstiltak i 2023 og i åra som kjem. Det er allereie innarbeid innsparingar i budsjettet for 2023 på om lag 150-160 mill. kroner, og ytterlegare 100 mill. kroner frå 2024.

Årsrekneskap

Økonomisk oversikt etter art - drift

(i 1000 kr.)

	Note	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphavelg budsjett 2022	Rekneskap 2021
1	Rammetilskot	3 528 112	3 433 968	3 437 100	3 282 559
2	Inntekts- og formuesskatt	1 926 252	1 907 614	1 735 500	1 793 756
3	Eigedomsskatt	0	0	0	0
4	Andre skatteinntekter	9 414	9 000	9 000	9 018
5	Andre overføringar og tilskot frå staten	435 163	262 984	32 219	458 777
6	Overføringar og tilskot frå andre	579 118	619 871	606 891	455 215
7	Brukarbetalingar	19 363	16 451	16 041	19 714
8	Sal- og leigeinntekter	<u>19</u> 671 188	645 066	675 691	749 698
9	Sum driftsinntekter	<u>1</u> 7 168 611	6 894 954	6 512 442	6 768 736
10	Lønnsutgifter	<u>1,15</u> 1 606 463	1 585 140	1 516 582	1 527 543

11	Sosiale utgifter	<u>1</u>	449 269	399 101	414 031	385 833
12	Kjøp av varer og tenester	<u>1,16</u>	3 651 596	3 544 833	3 197 559	3 428 673
13	Overføringer og tilskot til andre	<u>1</u>	833 021	913 906	750 328	689 546
14	Avskrivningar	<u>4</u>	481 778	469 600	469 600	419 168
15	Sum driftsutgifter		7 022 127	6 912 580	6 348 100	6 450 764
16	Brutto driftsresultat		146 484	-17 626	164 342	317 973
17	Renteinntekter		-64 631	-30 600	-30 600	-28 584
18	Utbytter		-2 500	-2 500	-2 000	-2 750
19	Gevinstar og tap på finansielle omløpsmidlar	<u>7</u>	2 495	0	0	-7 710
20	Renteutgifter		161 444	146 900	146 900	81 245
21	Avdrag på lån	<u>10</u>	318 700	314 700	303 600	278 600
22	Netto finansutgifter	1	415 508	428 500	417 900	320 801
23	Motpost avskrivningar		-481 778	-469 600	-469 600	-419 168
24	Netto driftsresultat		212 753	23 474	216 042	416 340
	Disponering eller dekking av netto driftsresultat:					
25	Overføring til investering		230 184	220 745	217 300	223 952
26	Avsettingar til bundne driftsfond	<u>13</u>	330 654	157 196	0	341 610
	Bruk av bundne driftsfond	<u>13</u>	-302 299	-138 041	0	-317 908
27	Avsettingar til disposisjonsfond		132 102	132 102	0	168 686
	Bruk av disposisjonsfond		-177 888	-348 528	-1 258	0
27a	Bruk av tidlegare års mindreforbruk					
28	Dekking av tidlegare års meirforbruk					
29	Sum disponeringar eller dekking av netto driftsresultat		212 753	23 474	216 042	416 340
30	Framført til inndekking i seinare år (meirforbruk)		0	0	0	0
	Linje 25 Overføring til investering er fordelt slik:					
	Vedtatt av fylkesting		220 745	220 745	217 300	209 035
	Rammeområdene		9 439	0	0	14 917
	Sum		230 184	220 745	217 300	223 952

Bevilgningsoversikter - drift

(i 1000 kr.)

	Note	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphavelag budsjett 2022	Rekneskap 2021
1	Rammetilskot	3 528 112	3 433 968	3 437 100	3 282 559
2	Inntekts- og formuesskatt	1 926 252	1 907 614	1 735 500	1 793 756
3	Eigedomsskatt	0	0	0	0
4	Andre generelle driftsinntekter	71 429	39 800	39 800	44 500
5	Sum generelle driftsinntekter	5 525 793	5 381 382	5 212 400	5 120 815

6	Sum bevilningar drift, netto		4 893 009	4 929 408	4 578 458	4 381 664
7	Avskrivningar	4	481 778	469 600	469 600	419 168
8	Sum netto driftsutgifter		5 374 787	5 399 008	5 048 058	4 800 832
9	Brutto driftsresultat		151 006	-17 626	164 342	319 983
10	Renteinntekter		59 422	30 600	30 600	26 498
11	Utbytter		2 500	2 500	2 000	2 750
12	Gevinstar og tap på finansielle omløpsmidlar	7	-2 495	0	0	7 710
13	Renteutgifter		-160 758	-146 900	-146 900	-81 169
14	Avdrag på lån	10	-318 700	-314 700	-303 600	-278 600
15	Netto finansutgifter		-420 031	-428 500	-417 900	-322 811
16	Motpost avskrivningar		481 778	469 600	469 600	419 168
17	Netto driftsresultat		212 753	23 474	216 042	416 340
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
18	Overføring til investering		230 184	220 745	217 300	223 952
19	Avsettingar til bundne driftsfond	13	330 654	157 196	0	341 610
	Bruk av bundne driftsfond	13	-302 299	-138 041	0	-317 908
20	Avsettingar til disposisjonsfond		132 102	132 102	0	168 686
	Bruk av disposisjonsfond		-177 888	-348 528	-1 258	
20a	Bruk av tidlegare års mindreforbruk					
21	Dekking av tidlegare års meirforbruk					
22	Sum disponeringar eller dekking av netto driftsresultat		212 753	23 474	216 042	416 340
23	Framført til inndekking i seinare år (meirforbruk)		0	0	0	0

Sum bevilningar drift, netto

(i 1000 kr.)

	Fylkestingsramme	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphavsleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
D01	Fellesutgifter og utgifter til fordeling	71 525	76 113	57 339	42 602
D02	Politisk verksemd	28 250	26 715	25 644	27 231
D03	Stabsfunksjonar	215 564	233 398	190 328	199 867
D04	Reservepost	0	15 692	66 696	0
D05	Vidaregåande opplæring	1 857 381	1 852 352	1 765 089	1 745 577
D06	Fagskolane i Møre og Romsdal	14 793	23 952	17 577	11 542
D09	Tannhelsetenester	178 525	174 202	161 584	167 150
D10	Kulturtenester	147 484	147 129	143 643	134 354
D11	Regional- og næringsutvikling	120 220	119 936	79 837	96 311
D12	Samferdselstenester	2 315 200	2 274 549	2 046 620	2 061 270
D14	Sentrale kontrollorgan	7 684	8 025	7 697	8 120
	Sum netto bevilningar drift på rammeområda	4 956 626	4 952 064	4 562 054	4 494 023
	Overføring til investering frå rammeområder	-9 439			-14 917
	Bruk av bundne fond	302 299	138 041		317 908

rammeområder				
Avsetning til bundne fond	-330 654	-157 196		-341 610
Ufordelte utgifter (premieavvik)	12 493	-3 501	16 404	-64 980
Ufordelte utgifter (premiereduksjon KLP/SPK)	-38 316			-8 760
Ufordelte utgifter (red. aga)				
Sum bevilningar drift, netto	4 893 009	4 929 408	4 578 458	4 381 664

Bevilningsoversikter - investering

(i 1000 kr.)

	Note	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphavelg budsjett 2022	Rekneskap 2021
1 Investeringar i varige driftsmidlar	4	2 258 310	2 586 216	2 540 400	2 101 226
2 Tilskot til andres investeringar	4	411			
3 Investeringar i aksjar og andelar i selskap	5	54 349	69 759	2 000	16 586
4 Utlån av eigne midlar	6	2 469	0	0	431
5 Avdrag på lån					
6 Sum investeringsutgifter	1	2 315 539	2 655 975	2 542 400	2 118 243
7 Kompensasjon for meirverdiavgift		382 659	454 025	469 900	382 336
8 Tilskot frå andre		303 745	389 320	390 100	220 567
9 Sal av varige driftsmidlar		951	0	0	482
10 Sal av finansielle anleggsmidlar	14	0	0	0	2 280
11 Utdeling frå selskap					
12 Mottatte avdrag på utlån av eigne midlar	6	39 775	39 775		10 000
Andre inntekter					
13 Bruk av lån	2	1 315 236	1 496 450	1 462 100	1 283 903
14 Sum investeringsinntekter	1	2 042 366	2 379 570	2 322 100	1 899 568
15 Videreutlån					
16 Bruk av lån til videreutlån					
17 Avdrag på lån til videreutlån					
18 Mottatte avdrag på videreutlån					
19 Netto utgifter videreutlån					
20 Overføring frå drift		230 184	220 745	217 300	223 952
21 Avsettingar til bundne investeringsfond	13	-24 999	0	0	-38 833
Bruk av bundne investeringsfond	13	51 165	25 676	1 000	29 250
22 Avsettingar til ubunde investeringsfond		0	0	0	-2 280
Bruk av ubundne investeringsfond		16 823	29 984	2 000	6 586
23 Dekking av tidlegare års udekka beløp					
24 Sum overføring frå drift og netto avsettingar		273 173	276 405	220 300	218 675
25 Framført til inndekking i seinare år (udekka beløp)		0	0	0	0

Bevilgningsoversikter - investering, detaljert

(i 1

	Investeringar i varige driftsmidlar	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphøveleg budsjett 2022	Rekne 20
6001	Fellestenesta - Investering/utstyr	369			
6011	IT-infrastruktur	350	1 489	1 400	
6013	IT-Samordna kommunikasjon	0	200	200	
6016	IT-Nettverk	2 604	1 900	1 900	
6017	Videokonferanserom	606	500	500	
602x	Program for nye digitale arbeidsformer	581	500	3 500	
6138	MVA justering	603			
L2100	Opprusting av bygningsmassen	65 111	75 516	40 000	1
L2202	Solenergianlegg	76	5 000	5 000	
I02	Sentrale styringsorgan/fellesutgifter	70 299	85 105	52 500	1
6A51	Utstyrskjøp skolar eiga finansiering	10 126	0	0	
6C01	Nytt skoleadministrativt system		0	0	
6C02	Undervisningsfartøy	217			
K1802	Ørsta vgs	13 722	40 000	130 000	
K451	Fagerlia vgs			0	
K452	Spjelkavik vgs			0	
K651	Spjelkavik Arena	16 772	29 138	40 000	
K752	Hustadvika vgs - marinefag	34 637	30 081	45 500	
K2001	Volda vgs - TPO-base	16 170	16 847	27 000	
K2002	Gjermundnes vgs driftsbygning	3 779	6 144	20 000	
K2003	Talevarslingsssystem alle skoler	8 939	18 014	27 800	
M2100	Utstyr/universell utforming/ped. ombygging	21 171	30 954	20 000	1
Z2xxx	Avsetningsprosjekt	3 262	5 416		
I03	Vidaregåande skolar	128 796	176 594	310 300	5
6A30	Tannhelse - oppr./nye klinikkar 10 år	2 875	4 000	3 000	
6A31	Tannhelse - utstyr	2 695	3 000	2 000	
T751	Kompetanseklinikkar - inventar (Ålesund)	0	35	0	
T1901	Distriktstannklinikk Hareid	1	1	0	
6A33	Distriktstannklinikk Aure	2 522	3 487	4 000	
6A34	Distriktstannklinikk Sykkylven	640	0	0	
I04	Tannhelse	8 733	10 523	9 000	1
6132	Kulturavdelinga investering/utstyr	0	0	0	
I05	Kultur	0	0	0	
6xxx	Totale investeringar FRAM	21 914	23 838	27 000	
K2201	Bussdepot/kollektivknutepunkt	19 643	37 923	23 000	
VI1128	Bypakker	27 158	36 153	40 000	
6B35	Fylkesveggar - investering	731 044	955 040	769 500	24
6B36	Fylkesveggar - skredsikring	380 998	345 424	346 500	26
6B39	Fylkesveggar - Nordøyvegen	857 585	900 722	949 600	1 49
6B40	Store prosjekt - Kjerringsundet/Todalsfjordprosjektet	8 992	10 894	11 000	
I07	Samferdsel	2 047 333	2 309 994	2 166 600	2 01
6A00	Fagskolen i Møre og Romsdal 10 år	3 149	4 000	2 000	
I08	Fagskolen	3 149	4 000	2 000	
	TOTALT	2 258 310	2 586 216	2 540 400	2 10

(i 1000 kr.)

	Tilskot til andres investeringar	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphøveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
6138	MVA-justering	411			
102	Sentrale styringsorgan/fellesutgifter	411	0	0	0
	TOTALT	411	0	0	0

	Investering i aksjar og andelar	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphøveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
6137	Finansieringsutgifter	54 349	69 759	2 000	16 586
102	Sentrale styringsorgan/fellesutgifter	54 349	69 759	2 000	16 586
	TOTALT	54 349	69 759	2 000	16 586

	Utlån	Rekneskap 2022	Korrigert budsjett 2022	Opphøveleg budsjett 2022	Rekneskap 2021
6137	Finansieringsutgifter	2 469	2 250	0	431
102	Sentrale styringsorgan/fellesutgifter	2 469	2 250	0	431
	TOTALT	2 469	2 250	0	431

Balanse

(i 1000 kr.)

Kap.	Note	Rekneskap 2022	Rekneskap 2021
EIGEDLAR			
2.2	A. Anleggsmidler		
	<i>I. Varige driftsmidler</i>		
2.27	Faste eigedomar og anlegg	<u>4</u>	14 517 773
2.24	Utstyr, maskinar og transportmiddel	<u>4</u>	268 116
	<i>II. Finansielle anleggsmidler</i>		
2.21	Aksjar og andelar	<u>5</u>	172 198
2.23	Obligasjonar		
2.22	Utlån	<u>6</u>	2 262
2.28	<i>III. Immaterielle eigedelar</i>		
	<i>IV. Pensjonsmidlar</i>		
2.20	Pensjonsmidlar	<u>11</u>	2 741 791
	Sum anleggsmidler		17 702 140
2.1	B. Omløpsmidlar		
	<i>I. Bankinnskott og kontantar</i>		
2.10	Kasse og bankinnskott		2 183 852
	<i>II. Finansielle omløpsmidlar</i>		
2.18	Aksjar og andelar	<u>7</u>	39 867
2.11	Obligasjonar	<u>7</u>	16 577
2.11	Obligasjonar med flytande rente (FRN)	<u>7</u>	82 253
2.12	Sertifikat	<u>7</u>	140 135
2.15	<i>Derivater</i>		
	<i>III. Kortsiktige fordringar</i>		
2.13	Kundefordringar		102 163
2.16	Andre kortsiktige fordringar		415 832
2.19	Premieavvik	<u>11</u>	38 249
	Sum omløpsmidlar	<u>1</u>	3 018 928
	SUM EIGEDLAR		20 721 068
			18 963 574

EIGENKAPITAL OG GJELD			
2.5	<i>C. Eigenkapital</i>		
	<i>I. Eigenkapital drift</i>		
2.56	Disposisjonsfond	901 613	947 399
2.51	Bundne driftsfond	<u>13</u> 256 092	227 737
	<i>II. Eigenkapital investering</i>		
2.53	Ubundne investeringsfond	183 120	199 943
2.55	Bundne investeringsfond	<u>13</u> 10 437	36 603
	<i>III. Anna eigenkapital</i>		
2.5990	Kapitalkonto	<u>2</u> 6 001 717	5 292 359
2.581	Endring i rekneskapsprinsipp (drift)	<u>3</u> -40 947	-40 947
2.580	Endring i rekneskapsprinsipp (inv.)	<u>3</u> -58 585	-58 585
	Sum eigenkapital	7 253 447	6 604 509
2.4	D. Langsiktig gjeld		
	<i>I. Lån</i>		
2.45	Gjeld til kredittinstitusjonar	<u>8,9</u> 6 651 930	6 266 548
2.41	Obligasjonslån	<u>8,9</u> 544 595	0
2.43	Sertifikatlån	<u>8,9</u> 1 717 000	1 717 000
	Andre lån	<u>9</u> 113 270	137 097
	<i>II. Pensjonsforpliktingar</i>		
2.40	Pensjonsforpliktingar	<u>11</u> 2 868 418	2 722 359
	Sum langsiktig gjeld	11 895 213	10 843 004
2.3	E. Kortsiktig gjeld		
	<i>I. Kortsiktig gjeld</i>		
2.35	Leverandørgjeld	459 670	444 481
2.32	Anna kortsiktig gjeld	1 112 738	1 071 580
2.39	Peremieavvik		
	Sum kortsiktig gjeld	<u>1</u> 1 572 408	1 516 061
	SUM EIGEKAPITAL OG GJELD	20 721 068	18 963 574
	<i>F. Memoriakonti</i>		
2.9100	Ubrukte lånemidlar	<u>1</u> 194 789	285 175
2.9999	Motkonto for memoriakonti	-194 789	-285 175
	Sum memoriakonti	0	0

Toril Hovdenak Grete Rødal

Toril Hovdenak -
fylkeskommunedirektør

Grete Rødal - rekneskapsjef

Budsjettavvik og disponeringar - drift

(i 1000 kr.)

		Rekneskap 2022
1	Netto driftsresultat	212 753
2	Avsetningar til bundne driftsfond	-330 654
3	Bruk av bundne driftsfond	302 299
4	Overføring til investering i henhold til årsbudsjett og fullmakter	-230 184
5	Avsetning til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-132 102
6	Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	348 528
7	Budsjettet dekning av tidlegare års meirforbruk	0
8	Årets budsjettavvik (meir- eller mindreforbruk før strykingar)	170 640

9	Stryking av overføring til investering	0
10	Stryking av avsetningar til disposisjonsfond	0
11	Stryking av dekning av tidlegare års meirforbruk	0
12	Stryking av bruk av disposisjonsfond	-170 640
13	Meir- eller mindreforbruk etter strykingar	0
14	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets meirforbruk etter strykingar	0
15	Bruk av disposisjonsfond for inndecking av tidlegare års meirforbruk	0
16	Bruk av mindreforbruk etter strykingar for dekning av tidlegare års meirforbruk	0
17	Avsetning av mindreforbruk etter strykingar til disposisjonsfond	0
18	Framført til inndecking i seinare år (meirforbruk)	0

Budsjettavvik og disponering - investering

(i 1000 kr.)

	Rekneskap 2022	
1	Sum utgifter og inntekter eksklusiv bruk av lån	1 588 409
2	Avsetningar til bundne investeringsfond	24 999
3	Bruk av bunde investeringsfond	-51 165
4	Budsjettert bruk av lån	-1 496 450
5	Overføring frå drift i henhold til årsbudsjett og fullmakter	-230 184
6	Avsetningar til ubunde investeringsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	0
7	Bruk av ubunde investeringsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	-29 984
8	Dekning av tidlegare års udekkede beløp	0
9	Årets budsjettavvik (udekkede eller udisponerte beløp før strykingar)	-194 375
10	Stryking av avsetningar til ubunde investeringsfond	0
11	Stryking av bruk av lån	181 214
12	Stryking av overføring frå drift	0
13	Stryking av bruk av ubunde investeringsfond	13 161
14	Udekkede eller udisponerte beløp etter strykingar	0
15	Avsetting av udisponerte beløp etter strykingar til ubunde investeringsfond	0
16	Framført til inndecking i seinare år (udekkede beløp).	0

Notar

Rekneskapsprinsipp og vurderingsreglar

Rekneskapa er avlagt i henhold til god kommunal rekneskapskikk, herunder kommunale rekneskapsstandardar (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapskikk (GKRS).

Kommunerekneskapa er finansielt orientert, og skal vise all tilgang på og bruk av midlar i året. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasserast i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjende utgifter og inntekter i løpet av året som gjeld kommunens verksemd skal gå fram av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten dei er betalt eller ikkje. For lån er likevel berre den delen som er brukt i året ført i investeringsrekneskapa. Den delen som ikkje er brukt er registrert som memoriapost.

Vesentlege utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar som ikkje kan fastsetjast eksakt ved rekneskapsavslutninga, blir registrert med eit rundt rekna beløp i årsrekneskapa.

Klassifisering av anleggsmidlar, omløpsmidlar og gjeld

Anleggsmidlar er egedelar som er bestemt til varig eige eller bruk i fylkeskommunen. Andre egedelar er omløpsmidlar. Driftsmidlar blir ført som anleggsmidlar når anskaffingskost er minimum 100 000 kroner og har ei økonomisk levetid på minst 3 år.

Utgifter som påløp for å oppretthalde anleggsmiddelets relative standard utgiftsføring i driftsrekneskapa. Utgifter som representerer ei standardheving av anleggsmiddelet ut over standarden ved anskaffinga utgiftsføring i investeringsrekneskapa og aktiverast på anleggsmiddelet i balansen. Alle nye anlegg, både fylkesveggar, tunellar og bruer og skolebygg utgiftsføring i investeringsrekneskapa og aktiverast som anleggsmiddel i balansen. Større rehabiliteringar som får

anleggsmiddelet eller vesentlige delar av dette til å framstå som heilheitleg nytt, og gir ei auke i forventa utnyttbar levetid, utgiftsførast i investeringsrekneskapen og aktiverast på anleggsmiddelet i balansen, sjølv om rehabiliteringa kan innehalde element av vedlikehald. Løpande reparasjons- og vedlikehaldsutgifter som ikkje gir antatt auke i verdien eller levetida på anleggsmiddelet utgiftsførast i driftsrekneskapen. Enkelte utgifter ligg i grenseland mellom investering og drift og det gjerast da ei konkret vurdering for den aktuelle utgifta. Ei forventa auke i anleggsmiddelets levetid kan da være avgjerande for vurderinga.

Fordringar knytt til eigen vare- og tenesteproduksjon og marknadsbaserte verdipapir som inngår i ei handelsportefølje er omløpsmidlar. Aksjar og andelar i bedrifter som fylkeskommunen har ei spesiell interesse av å engasjere seg i er klassifisert som anleggsmidlar.

Langsiktig gjeld er lån i samsvar med §14-14 i kommunelova med unntak av eventuell likviditetstrekkrett/likviditetslån, jf. kl § 14-15 3. ledd. All anna gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidlar og neste års avdrag på innlån inngår i langsiktig gjeld.

Anskaffingskost

Alle eksterne utgifter som er ei direkte konsekvens av anskaffinga blir behandla som ein del av kostprisen. Interne utgifter til løn som er direkte relatert til det aktuelle prosjektet inngår i kostprisen. Løn er belasta med ei kalkulatorisk timesats som inkluderar sosiale kostnader og indirekte kostnader som husleige mm. Ved lånefinansiering av investeringar er renteutgifter lagt til anskaffingskost i samsvar med anbefalt løysing i KRS nr. 2. for store vegprosjekt (byggjelånsrente). Store vegprosjekt er definert som nye veglenker med budsjettert anskaffingskost på meir enn 1 mrd. kroner. For tida gjeld dette kun for Nordøyveg-prosjektet. Renteutgifta er fastsett som fylkeskommunens gjennomsnittlege lånerente multiplisert med lånefinansiert andel av samla investeringsutgifter, tatt hensyn til prosjektets framdrift. Renteutgifta er utgiftsført i investeringsrekneskapen og aktivert som ein del av anskaffingskost på anleggsmiddelet. Øvrige byggjelånsrenter inngår ikkje og førast som ordinære renter i driftsrekneskapen.

Vurderingsreglar

Marknadsbaserte finansielle omløpsmidlar er vurdert til verkeleg verdi. Andre omløpsmidlar er vurdert til lågaste verdi av anskaffingskost og verkeleg verdi.

Uteståande fordringar er vurdert til pålydande med frådrag for venta tap.

Anleggsmidlar er vurdert til brutto anskaffingskost. Ved varig verdifall som antas å ikkje være forbigåande blir det gjort ei nedskrivning til verkeleg verdi.

Avskrivningar

Anleggsmidlar med begrensa økonomisk levetid blir avskrivne med like store årlege beløp over levetida til eigedelen. Avskrivning startar året etter aktivering, uansett om anleggsmiddelet er tatt i bruk eller ikkje. Avskrivningsperiodane følgjer i utgangspunktet § 3-4 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsmelding for kommuner og fylkeskommuner, men der levetida på anlegget er lågare enn normal avskrivningstid, settes avskrivningstid til forventa utnyttbar levetid. For anlegg som består av mange komponentar blir avskrivningstida i praksis berekna til ein gjennomsnittleg levetid for alle komponentane.

Normal avskrivningstid:

It-utstyr, kontormaskinar ol.	5 år
Inventar og utstyr, transportmiddel, maskiner ol.	10 år
Større nyttekjøretøy, anleggsmaskinar mv.	20 år
Skolar, vegar, bustader ol.	40 år
Adm.bygg, kulturbygg, forretningsbygg ol.	50 år

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Delar av tenesteamråda, til dømes bruttoavtalar med trafikksekskap om levering av kollektiv transport og tannhelsetenester til vaksne mot betaling, kjem inn under mva-lova. For den øvrige verksemda får fylkeskommunen mva-kompensasjon.

Fleirårlege tilskot til andres investeringar

Fleirårlege tilskot til å dekke renter og avdrag på lån til finansiering av andres investeringar blir ført i driftsrekneskapen det enkelte år tilskota blir utbetalt.

Endra rekneskapsprinsipp

Prinsippendringar som påverkar arbeidskapitalen blir ført direkte mot eigen konto under eigenkapitalen.

Organisering av fylkeskommunens verksemd

Fylkeskommunen er underlagt politisk styring med fylkestinget som øvste organ og fylkesordfører som øvste leiar. Fylkeskommunedirektøren er administrasjonssjef og leier dei administrative einingane i fylkeskommunen.

Fylkeskommunen er delt inn i fire linjeavdelingar (kompetanse og næring, samferdsel, kultur og tannhelse) og fire stabsavdelingar (stab for strategi og styring, stab for organisasjon og tenesteutvikling, stab for juridiske og administrative tenester og bygg- og eigedomstenester).

Møre og Romsdal fylkeskommune driv 22 vidaregåande skuler, 1 fagskule og 27 tannhelseklinikkar.

Den samla verksemda til fylkeskommunen er i hovudsak organisert innanfor fylkeskommunens ordinære organisasjon. Fylkeskommunen har ikkje oppretta eigne fylkeskommunale føretak (FKF).

Heileigde aksjeselskap og interkommunale selskap fylkeskommunen er medeigar i:

Selskap, forretningsadresse	Eigardel
AS Kirkegaten 1A, Kristiansund	100,0 %
Møre og Romsdal Utvikling AS, Kristiansund	100,0 %
Ocean Industry School AS, Ålesund	100,0 %
Trafikkterminalen Kristiansund AS, Kristiansund	100,0 %
MRFK Holding AS	100,0 %
GassROR IKS, Aukra	11,1 %
IKA Møre og Romsdal IKS, Ålesund	17,1 %
VIGO IKS, Skien	5,3 %

Møre og Romsdal fylkeskommune har fem heileigde aksjeselskap. AS Kirkegaten 1A i Ålesund ble kjøpt i 2017 med formål om å sikre tenleg areal for mogleg vidareutvikling av bygget til museumsføremål. Kulturkvartalet driv i dag museum i bygget. Møre og Romsdal Utvikling AS er etablert med føremål å leggje Stiftelsen til rette for samfunnsmessige utviklingsprosjekt. Ocean Industry School AS er etablert for å auke elevanes kunnskap om, og interesse for, de arbeids- og karrieremulegheitane som finns i dei havbaserte næringane. Trafikkterminalen Kristiansund AS har til føremål å drifte persontrafikkterminal i byen. MRFK Holding AS (tidlegare Møre og Romsdal Såkorfond AS) blei overdradd til fylkeskommunen vederlagsfritt i 2022 som oppgjør for lån fylkeskommunen hadde på selskapet, slik at fylkeskommunen indirekte overtok eigarandelane i dei underliggande selskapa. Føremålet er eigarskap i aksjar.

Møre og Romsdal fylkeskommune er medeigar i tre interkommunale selskap. GassROR IKS har til formål å medverke til utvikling av fysisk infrastruktur og tilrettelegging for næringsutvikling i regionen. IKA Møre og Romsdal IKS er eit interkommunalt selskap eigd av alle kommunane i fylket og Møre og Romsdal fylkeskommune. Selskapet skal arbeide for at arkivmateriale frå medlemane blir teke vare på og gjort tilgjengeleg til ulike formål og har forretningsadresse Ålesund. Eigardelane blir justert kvart fjerde år på grunnlag av folketal, og fylkeskommunen sin eigardel er no 17,1%. VIGO IKS vart stifta i 2012 for å oppnå gode, enkle og framtidsetta IKT-system for eigarar og brukarar.

Samarbeid med andre:

Møre og Romsdal deltar saman med alle fylkeskommunane utanom Oslo i samarbeidet Nasjonal digital læringsarena NDLA. Hordaland fylkeskommune er kontorkommune.

Kollektiv transport

Møre og Romsdal fylkeskommune har inngått avtalar med private trafikkselskap om levering av kollektiv transport, skoleskyss og TT-tenester. Fylkeskommunen har bruttokontraktar, det inneber at fylkeskommunen har ansvar for inntektssida.

Sammanlikningstal

Rekneskapan for 2021 og 2022 er satt opp etter same prinsipp og same obligatoriske oppstillingar.

Note 1 Endring i arbeidskapital

(i 1000 kr.)			
Balanserekneskapet :	31.12.	01.01.	Endring
2.1 Omløpsmidlar	3 018 928	3 113 386	
2.3 Kortsiktig gjeld	1 572 408	1 516 061	
Arbeidskapital	1 446 520	1 597 325	-150 805
Drifts- og investeringsrekneskapet :			Beløp
Driftsregnskapet			
Sum driftsutgifter			6 540 349

Sum driftsinntekter	7 168 611
Netto finansutgifter	415 508
Netto driftsresultat	212 753
Investeringsrekneskapet	
Sum investeringsutgifter	2 315 539
Sum investeringsinntekter	2 042 366
Netto utgifter videreutlån	0
Netto utgifter i investeringsrekneskapet	-273 172
Netto tilgang/bruk i drifts- og investeringsrekneskapet	-60 419
Endring ubrukte lånemidler (auke +/reduksjon-)	-90 386
Endring i rekneskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital	0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsrekneskapet	-150 805
Differanse	0

Note 2 Kapitalkonto

Kapitalkonto	31.12.2022	1.1.2022	Endring
Anleggsmidler	17 702 140	15 850 188	1 851 952
Langsiktig gjeld	-11 895 213	-10 843 004	-1 052 209
Endring i ubrukte lånemidler	194 789	285 175	-90 386
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler			0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld			0
UB Kapitalkonto	6 001 717	5 292 359	709 358

Kapitalkonto spesifisert

(i 1000 kr.)

Saldo 01.01.	5 292 359
Auke av kapitalkonto (kreditposterings)	
Aktivering av fast eiendom og anlegg	2 191 204
Reversert nedskrivning av fast eiendom og anlegg	0
Aktivering av utstyr, maskinar og transportmidlar	66 903
Kjøp av aksjar og andelar	52 651
Reversert nedskrivning av aksjar og andelar	0
Utlån	2 469
Aktivert egenkapitalinnskott pensjonskasse	1 698
Avdrag på eksterne lån	318 700
Auke pensjonsmidlar	138 273
Reduksjon pensjonsforpliktingar	
Nedskrive lån	
Reduksjon av kapitalkonto (debetposterings)	
Avgang fast eiendom og anlegg	0
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	481 778
Avgang utstyr, maskinar og transportmidlar	0
Av- og nedskrivning av utstyr, mask. og transportm.	0
Avgang aksjar og andelar	0
Nedskrivning av aksjar og andelar	24 775
Avdrag på utlån	39 775
Avskrivning utlån	0
Reduksjon egenkapitalinnskott pensjonskasse	0

Bruk av midlar frå eksterne lån	1 315 236
Reduksjon pensjonsmidlar	54 917
Auke pensjonsforpliktingar	146 059
Urealisert kurstap utenlandslån	0
Saldo 31.12.	6 001 717

Note 3 Vesentlege endringar i rekneskapsprinsipp og rekneskapsestimat og vesentlege korrigeringar av tidlegare års feil

Konto for endring av rekneskapsprinsipp

Verknad av endringar i rekneskapsprinsipp førast mot eigne eigenkapitalkontoar for endring av rekneskapsprinsipp. Positiv saldo på desse kontoane kan ikkje disponerast og negativ saldo skal ikkje dekkast inn. Det har ikkje vært endringar i rekneskapsprinsipp i 2022.

Prinsippendringar som påverkar arbeidskapitalen:

(i 1000 kr.)

	2022	2021	2020
Rest feriepengar 1992	58 585	58 585	58 585
Investeringsdel	58 585	58 585	58 585
Varelagre (sjukehus, apotek)	25 086	25 086	25 086
Renter påløpt 2000, betalt i 2001	20 661	20 661	20 661
Mva-kompensasjon for 1999	-12 845	-12 845	-12 845
Lærlingetilskot hausten 2001	8 045	8 045	8 045
Driftsdel	40 947	40 947	40 947

Note 4 Varige driftsmidlar

(i 1000 kr.)

	IT-utstyr, kontor- maskinar	Anleggs- maskinar mv.	Boliger, skoler, veier	Veg	Adm.- bygg mv.	Tomte- områder	SUM
Anskaffingskost 01.01.2022	166 882	408 480	3 595 183	12 700 522	46 782	7 930	16 925 779
Akk avskrivningar 1.1	-121 754	-200 572	-1 154 315	-2 385 766	-17 503		-3 879 910
Netto akk. og rev. Nedskrivningar 1.1		-126	-874	-35 310			-36 310
Bokført verdi pr 1.1.2022	45 128	207 782	2 439 994	10 279 446	29 279	7 930	13 009 559
Årets tilgang	20 999	45 904	165 380	2 025 825			2 258 108
Årets avgang							0
Årets avskrivningar	-14 923	-36 773	-89 042	-340 101	-939	0	-481 778
Årets nedskrivningar							0
Reverseringar av nedskrivningar							0
Bokført verdi pr. 31.12.2022	51 204	216 913	2 516 332	11 965 170	28 340	7 930	14 785 889
Tap ved sal av anleggsmidlar	0	0	0	0	0	0	0
Gevinst ved sal av anleggsmidlar	0	0	0	0	0	0	0
Utnyttbar levetid, inntil	5 år	10 år	40 år	40 år	50 år		

Avskrivingsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Ingen avskr.
-----------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------------

Løn til egne tilsette

Løn til egne tilsette er belasta investeringsprosjekt og aktivert med 72,6 mill. kroner (63,2 mill. kroner i 2021).

Byggjelånsrenter

For Nordøyvegprosjektet er det aktivert byggjelånsrenter med 16,8 mill. kroner (31,6 mill. kroner i 2021). Øvrige investeringar er ikkje belasta med byggjelånsrenter. Det visast til rekneskapsprinsippa.

Nedskrivningar

Det er ikkje gjennomført nedskrivningar i 2022.

Vederlagsfri overtaking av vegprosjekt

I forbindelse med vederlagsfri overtaking av eit vegprosjekt forskotert og utført av andre er det i 2022 utgiftsført i investeringsrekneskapen og aktivert følgjande:

	(i 1000 kr.)
Kulvert Rausand	6 220
Totalt	6 220

Tilsvarende beløp er ført som inntekt under "Overføringar" i investeringsrekneskapen.

Note 5 Aksjar og andelar i varig eige

Aksjar og andelar som er bestemt til varig eige og er næringspolitisk eller samfunnmessig motivert blir klassifisert som anleggsmidler.

Selskapets namn	Eigarandel i selskapet	Balanseført verdi 31.12.2022	Balanseført verdi 01.01.2022	Opphavelg kostpris
100% eigde selskap:				
AS Kirkegaten 1 A (917623716)	100,0 %	15 897	15 897	15 897
Møre og Romsdal Utvikling AS (996345084)	100,0 %	107	107	107
Ocean Industry School AS (889280662)	100,0 %	100	100	100
Trafikkterminalen i Kristiansund AS (981320018)	100,0 %	10 756	10 756	10 756
MRFK Holding AS (991173110)	100,0 %	15 500		39 775
Andelar i IKS:				
GassROR IKS (989633902)	16,7 %	200	200	200
Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS (982330459)	17,1 %	0	0	0
Vigo IKS (998283914)	9,1 %	0	0	0
Deleigde selskap:				
Akvainvest Møre og Romsdal AS (991498281)	1,2 %	104	104	104
AS Regionteateret i Møre og Romsdal (930569046)	44,0 %	264	264	264
Astero AS (919635657)	31,0 %	370	370	370
Brisk AS (925996432)	31,3 %	150	150	150
Braatthallen AS (968018590)	30,0 %	30	30	30
Bølgen Invest AS (986606890)	5,0 %	1 900	1 900	4 500
Campus Kristiansund Drift AS (928827347)	50,0 %	250		250
Festspillene i Kristiansund AS (820693922)	25,0 %	300	300	300
Fjord Norge AS (966091118)	8,9 %	370	370	370
Fosnaporten AS (983825281)	10,0 %	20	20	20

Furene Holding AS (926080377)	10,6 %	30	30	30
Fylkeshuset AS (930591114)	51,0 %	51	51	51
Geitbåt Eiendom AS (915726879)	41,3 %	0	0	6 200
Halsafjordsambandet AS (996199665)	12,4 %	0	0	263
Hareid Fastlandssamband AS (939743863)	3,3 %	0	0	300
Hellesylt Turist og beredskapskai AS (929349415)	33,3 %	5 000		5 000
Helseinnovasjonssenteret AS (923766553)	16,7 %	150	150	150
Høgskolesenteret i Kristiansund AS (991237313)	18,2 %	22	22	22
Imarfinans AS (977237432)	12,5 %	13	13	13
Kommunekraft AS (866818452)	0,3 %	1	1	1
Langfjordforbindelsen AS (886281692)	22,0 %	0	0	2 331
Molde Bærekraftshub AS (929667417)	50,0 %	7 000		7 000
Molde Lufthavnutvikling AS (985615462)	1,3 %	240	240	240
Muritunet AS (961721652)	22,3 %	3 200	3 200	3 200
Møbelkraft AS (913581628)	38,0 %	0	0	2 000
Møre og Romsdal Revisjon SA (923746552)	20,1 %	700	700	700
Møreaksen AS (942390742)	20,3 %	0	0	1 500
Møreforskning AS (991436502)	47,5 %	5 200	5 200	5 200
Nasjonalt Vindenergiserter Smøla AS (996153185)	33,3 %	500	500	500
Nordic Light Event AS (989685414)	36,4 %	172	172	1 650
Nordmørsmusea AS (930544582)	40,0 %	600		600
Norsk Fjordsenter AS (967715328)	41,4 %	2 390	2 390	5 700
Norsk Tindesenter Eiendom AS (992524685)	34,5 %	10 100	10 100	10 100
OMKK Eiendom AS (925174475)	41,7 %	12 500	12 500	12 500
Operaen i Kristiansund AS (963886705)	29,4 %	820	820	820
Protomore Kunnskapspark AS (981036093)	4,8 %	700	700	700
Riss Testlab AS (976778200)	28,2 %	200	200	200
Rovdefjordsambandet AS (996605949)	3,8 %	250	250	250
Runde Miljøbygg AS (989736027)	25,9 %	2 349	2 349	3 900
Runde Miljøsender AS (987410752)	40,0 %	400	400	800
Samspleis AS (887493952)	0,0 %	0	500	
Svorka Holding AS (923819126)	25,0 %	10 325	10 325	10 325
The North West AS (919549904)	20,6 %	262	262	1 300
Tingvoll Økopark Eiendom AS (916176678)	43,1 %	4 026	4 026	7 500
Tjeldbergodden Utvikling AS (979615361)	3,9 %	500	500	500
Todalsfjordprosjektet AS (946532347)	59,6 %	0	0	5 000
Trollheim AS (991323848)	37,7 %	100	100	100
United Cities Internship Program AS (930154482)	50,0 %	26		26
Varde Arbeid og Inkludering AS (926427563)	19,8 %	270	270	270
Vegamot AS (935162718)	33,3 %	1 050	1 050	1 050
ÅKP AS (tidl. Ålesund Kunnskapspark AS) (981575679)	2,4 %	200	200	200

ÅKP Blue Innovation Arena AS (912190641)	19,2 %	1 246	1 246	2 000
Øvrige:				
KLP Eigenkapitalinnskott (938708606)		54 696	52 998	54 696
Innovasjon Norge - innskottskapital (986399445)	2,6 %	505	505	505
Diverse andelar		87	87	87
Sum		172 198	142 625	228 672

Kommentarar:

Der bokført verdi avvik frå opphavelg kostpris er det gjort ei nedskrivning av verdien som følgje av verdinedgang som ikkje er forventa å være forbigåande.

I 2022 er det gjennomført nedskrivning av aksjeposten MRFK Holding AS med 24.275 mill. kroner. Aksjane er skrive ned til ein vurdert verdi på underliggende eigendelar i selskapet.

Det visast for øvrig til note 14 om sal av aksjar og andelar i året.

Note 6 Utlån

(i 1000 kr.)

Utlån finansiert med egne midlar	Utestående 31.12.	Utestående 01.01.
Campus Kristiansund Drift AS	2 262	0 1)
MRFK Holding AS (tidl. Møre og Romsdal Såkornfond AS)	0	39 568 2)
Sum eigenfinansierte utlån	2 262	39 568

1) I samband med avtale om ansvarleg lån mellom Campus Kristiansund Drift AS og Møre og Romsdal fylkeskommune er det utbetalt eit lån stort 2,25 mill. kroner i 2022. Berekna renter for 2022 er lagt til lånesaldo.

2) Ansvarleg lån til MRFK Holding AS (tidlegare Møre og Romsdal Såkornfond AS) er i 2022 gjort opp ved konvertering til aksjekapital.

Note 7 Marknadsbaserte finansielle omløpsmidlar og derivater

(i

Aktivklasse	Finans- forvaltnings- reglement	Anskaffings- kost	Balanseført verdi 31.12.	Balanseført verdi 01.01.	Resultatff verdiendri
Aksjefond	Pkt. 2c	19 435	39 867	42 447	-2 5
Pengemarknadsfond	Pkt. 2a og 2c	207 437	222 388	218 730	€
Obligasjonar	Pkt. 2c	17 352	16 577	17 142	-5
Totalt		244 224	278 832	278 319	-2 4

* Pengemarknadsfond inkluderar sertifikat og obligasjonar/rentepapirar med flytande rente.

Marknadsbaserte verdipapir (m.a. sertifikat/pengemarknadsfond, obligasjonar og aksjar) er klassifisert som omløpsmiddel og vurdert til verkeleg verdi. Verkeleg verdi er fastsett til marknadsværdi pr. 31.12 i rekneskapsåret.

Note 8 Rentesikring

Renteutgiftene på kommunens lånegjeld sikrast i samsvar med gjeldande reglement for finans og gjeldsforvaltning.

Langsiktig gjeld med fast rente

I henhold til Finansreglement for Møre og Romsdal fylkeskommune, pkt. 2.b.5. skal til ein kvar tid vere minst 30% av fylkeskommunens innlån (inklusive lån sikra med FRA'er og SWAP'er) vere til fast rente (dvs. rentebinding lenger enn 12 månadar). Lån med fast rente utgjør pr. 31.12.2022 47% av den totale låneportefølja. Ei spesifisert oversikt over lån med rentesatsar og bindingstid vil vere tilgjengeleg i Finansrapport for 2022.

Rentebytteavtalar

Fylkeskommunen har ikkje rentebytteavtalar på sine lån.

Note 9 Langsiktig gjeld

(i 1000 kr.)

Lånesaldo 31.12.2022	Fylkes-kommune-kassa	Gj.snittlig løpetid (år)	Gj.snittlig rente
Lån til egne investeringar	8 961 525	3	2,83 %
Lån til egne investeringar - forskotteringar	65 270		0,00 %
Lån til andres investeringar			
Lån til innfrielse av kausjonar			
Lån til videreutlån			
Sum bokført langsiktig gjeld	9 026 795		
Herav finansielle leigeavtaler	0		
Lån som forfaller i 2023*	1 717 000		
Herav lån som må refinansierast *	1 717 000		
Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelsar	Langs. Gjeld 31.12.2022		
Langsiktig gjeld med fast rente :	4 211 917		
Langsiktig gjeld med flytande rente :	4 749 608		
Langsiktig gjeld uten rente (forskotteringar) :	65 270		
Sum	9 026 795		

* Lån som forfaller i 2023 tilsvarar sertifikatlån, som alle må refinansierast.

Andre lån er ført opp under Langsiktig gjeld i balansen med totalt 113,270 mill. kroner. Dette gjeld forskotteringar frå kommunar og andre, samt lån frå private. Tilbakebetaling av forskotteringar skjer etter vedtak i fylkesting, normalt innan 10 år.

Note 10 Avdrag på lån

Avdrag på lån til investeringar i varige driftsmidlar

Fylkeskommunen skal betale årlege avdrag som samla skal være minst lik størrelsen på fylkeskommunens avskrivningar i rekneskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelda og størrelsen på fylkeskommunens avskrivbare anleggsmidlar.

Berekinga gjerast ved hjelp av følgande formel:

"Sum årets avskrivningar x Lånegjeld pr. 1.1 i rekneskapsåret" delt på "Bokførte avskrivbare anleggsmidlar pr. 1.1 i rekneskapsåret".

(i 1000 kr.)

Forholdet mellom betalte avdrag og minimumsavdrag	2022	2021
Sum avskrivningar i året	481 778	419 168
Sum lånegjeld pr 1.1.	8 120 645	6 998 245
Avskrivbare anleggsmidlar pr. 1.1	13 009 559	11 331 399
Berekinga minimumsavdrag	300 729	258 877
Utgiftsførte avdrag i driftsrekneskapan	318 700	278 600
Avvik	-17 971	-19 723

Tilbakebetaling av forskottering til Imarfinans AS og Stranda kommune er ført som avdrag, og kjem i tillegg til ordinære minimumsavdrag. Fylkeskommunen mottar fergeavløysingsmidlar for Imarsundsambandet gjennom rammetilskot, som dekkar dette avdraget. Det er i 2022 betalt 13,827 mill. kroner. I tillegg er det betalt 4 mill. kroner til Stranda kommune.

Note 11 Pensjonsforpliktingar

Generelt om pensjonsordningane i fylkeskommunen

Fylkeskommunen har kollektive pensjonsordningar i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrar ytelsesbasert pensjon for dei tilsette.

Pensjonsordninga omfattar alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidlegpensjon og sikrar alders- og uførepensjon med samla pensjonsnivå på 66% saman med folketrygden. Pensjonane samordnast med utbetaling frå NAV.

Premiefond

Premiefondet er eit fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midlar på premiefondet kan bare brukast til framtidig premiebetaling. Premiefondet går fram ikkje av rekneskapen, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremiar.

(i 1000 kr.)

	2022	2021
Innestående på premiefond 01.01.	167 991	123 456
Tilført premiefondet i løpet av året	58 860	64 535
Bruk av premiefondet i løpet av året	20 000	20 000
Innestående på premiefond 31.12.	206 851	167 991

Rekneskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i årsrekneskapsforskrifta skal driftsrekneskapen belastast med pensjonskostnader som er berekna ut frå langsiktige forutsetningar om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadane bereknast på ein anna måte enn pensjonspremien som betalast til pensjonsordninga, og det vil derfor normalt være forskjell mellom desse to størrelsane. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og berekna pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsførast i driftsrekneskapen. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år.

Rekneskapsføringa av pensjon inneberer eit unntak frå dei grunnleggande prinsippa for kommunerekneskapen om at alle kjende utgifter og inntekter i året skal tas med i årsrekneskapen for vedkommande år (kl § 14-6, 2. ledd nr c). Rekneskapsføringa av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innverknad på netto driftsresultat i 2022 ved at rekneskapsførte pensjonsutgifter er 2,098 lågare enn faktisk betalte pensjonspremiar.

Bestemmelsane inneber også at berekna pensjonsmidlar og pensjonsforpliktingar er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidlar og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetningar for berekning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Forventa avkastning pensjonsmidlar	3,50 %	3,00 %
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %
Forventa årleg lønnsvekst	1,98 %	1,98 %
Forventa årleg pensjonsregulering	1,22 %	
Forventa årleg G-regulering	1,98 %	1,98 %

Spesifikasjon av samla pensjonskostnad, premieavvik, pensjonsforpliktingar og estimatavvik

(i 1000 kr.)

Pensjonskostnad og premieavvik	2022	2021
Årets pensjonsopptening, noverdi	168 610	161 186
Rentekostnad av påløpt pensjonsforplikting	81 719	77 738
Forventa avkastning på pensjonsmidlane	- 87 612	- 84 133
Administrasjonskostnad	6 352	6 399
A Berekna netto pensjonskostnad (inkl. adm)	169 070	161 190
B Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	202 722	223 436
C Årets premieavvik (B-A)	33 652	62 246
Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsrekneskapet	2022	2021
B Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	202 722	223 436
C Årets premieavvik	-33 652	-62 246
D Amortisering av tidlegare års premieavvik	62 246	22 680
E Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	231 316	183 870
G Pensjonstrekk tilsette	30 692	29 603
Årets rekneskapsførte pensjonsutgift (F-G)	200 624	154 267
Akkumulert premieavvik	2022	2021
Sum gjenstående premieavvik tidlegare år (pr. 01.01.)	62 246	22 680
Årets premieavvik	33 652	62 246
Sum amortisert premieavvik dette året	- 62 246	- 22 680

Akkumulert premieavvik pr. 31.12	33 652	62 246
Arbeidsgjevaravgift av akkumulert premieavvik	4 597	8 496
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	38 249	70 742
Pensjonsmidlar og pensjonsforpliktingar	2022	2021
Brutto pensjonsforplikting pr. 01.01.	2 714 682	3 046 038
Estimatavvik (ført direkte mot eigenkapitalen)	-36 121	-499 098
Virkning av planendringar (ført direkte mot eigenkapitalen)		
Årets pensjonsopptening	168 610	161 186
Rentekostnad av påløpt pensjonsforplikting	81 719	77 738
Utbetalingar	-75 691	-71 182
Brutto pensjonsforplikting pr. 31.12.	2 853 200	2 714 682
Brutto pensjonsmidlar pr. 01.01.	2 658 436	3 034 658
Estimatavvik (ført direkte mot eigenkapitalen)	-124 935	-606 211
Virkninga av planendringar (ført direkte mot eigenkapitalen)		
Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	202 722	223 436
Administrasjonskostnad/rentegaranti	-6 352	-6 399
Utbetalingar	-75 691	-71 182
Forventa avkastning	87 612	84 133
Brutto pensjonsmidlar pr. 31.12.	2 741 791	2 658 436
Netto pensjonsforplikting pr. 31.12.	111 409	56 247
Arbeidsgjevaravgift av netto pensjonsforplikting	15 218	7 677

Note 12 Fylkeskommunens garantiansvar

Låntakar	Sak	Formål	Långivar	Type garanti	Vedteken garanti-ramme	S 31.1 (i 10)
AS Regionteatret i Møre og Romsdal	(T-28/10)	Bygg	Kommunalbanken	Sjølvskyldnargaranti	75 000	
AS Regionteatret i Møre og Romsdal	(T-28/10)	Bygg	Kommunalbanken	Sjølvskyldnargaranti		
Stift. Molde Intern. Jazzfestival	(T-28/10)	Bygg	Kommunalbanken	Sjølvskyldnargaranti		
Stift. Molde Intern. Jazzfestival	(T-28/10)	Bygg	Kommunalbanken	Sjølvskyldnargaranti		
Muritunet AS	(T-84/11)	Bygg	Kommunalbanken	Sjølvskyldnargaranti	18 600	
Muritunet AS		Bygg	Kommunalbanken	Sjølvskyldnargaranti		
Stift. Romsdalsmuseet	(T-43/13)	Bygg	Kommunalbanken	Sjølvskyldnargaranti	74 250	
Stift. Romsdalsmuseet Renteswap	(T-43/13)	Bygg		Sjølvskyldnargaranti	15 000	
Norsk Tindesenter Eiendom AS	(T-75/14)	Bygg	Kommunalbanken	Sjølvskyldnargaranti	10 000	
Tingvoll Økopark Eiendom AS	(T-60/16)	Bygg	Kommunalbanken	Sjølvskyldnargaranti	2 500	
Vegamot AS	(T-84/21)	Veg	Obligasjonslån (Nordea)	Sjølvskyldnargaranti	720 000	6
Sum garantiansvar					915 350	7

1) I sak T-28/10 blei det gitt ei total garantiramme på 82,5 mill. kroner (inkl. 10% tillegg for renter og omkostningar) for samla opplåning som A/S Regionteatret i Møre og Romsdal og Molde International

Jazz Festival tek opp til finansiering av sine eigardelar i Teater og jazzhuset i Molde (Plassen).

2) Opphavelag lån er etter første låneopptak delt opp i to lån, med føremål om gjere om ein del av lånet til eit fastrentelån.

3) Møre og Romsdal fylkeskommune stiller sjølvskyldnargaranti avgrensa til 15 mill. kr som sikkerheit for eventuelle rentebyteavtalar Romsdalsmuseet inngår knytt til lånet (T-43/13). Garantiperioden er 12 år rekna frå tidspunktet for inngåing av rentebyteavtalen/avtalane.

4) Fylkestinget vedtok i sak T- 89/16 med seinare oppdatering i sak T-84/21 å stille sjølvskyldnargaranti på 720 mill. kroner, (med tillegg av 10% av til ein kvar tidgjeldande hovudstol for dekking av renter og omkostningar, totalt 800 mill. kroner) for lån som bompengeselskapet tar opp til finansiering av Nordøyvegen. Garantien gjeld frå første opptrekk og gjennom innkrevjingsperioden på 20 år. Det er til nå gjort opptrekk på 670 mill. kroner.

Tilretteleggar for lånet er Nordea. Det er ikkje kjent hvem som er långivar, da dette er et salbart obligasjonslån. Prop. 93 S gir moglegheit til ytterlegare opptak av om lag 60 mill. kr i lån i forbindelse med overskridelser, men det gjenstår kun 50 mill. kr på garantien. Garantien må enten økes eller så må fylkeskommunen vente til beløpet er krevd inn i bompengar før de siste 10 mill. kr kan utbetaltast til MRFK.

I tillegg har fylkestinget gjort følgjande vedtak om garantiar:

Fylkestinget vedtok i sak T-16/18 å stille sjølvskyldnargaranti på 1 190 mill. kroner for lån som bompengeselskapet tar opp til finansiering av ny E39 Lønset-Hjelset. Garantien gjeld frå første opptrekk og gjennom innkrevjingsperioden på 15 år.

Fylkestinget vedtok i sak T-32/19 (med påfølgande sak i fylkesutvalet U-147/20) å stille sjølvskyldnargaranti på 1600 mill. kroner med tillegg av 10 prosent av til ein kvar tid gjeldande hovudstol til dekning av renter og omkostningar, totalt 1750 mill. kroner, til finansiering av bypakke Ålesund.

Fylkesutvalet vedtok i sak U-130/22 å stille sjølvskyldnargaranti på inntil 242 mill. kroner med tillegg av 10% til dekning av eventuelle påløpne renter og omkostningar for lån ØMKK Eiendom AS tek opp for bygging av Normoria - Kulturhuset i Kristiansund. Garantiansvaret skal etter to år frå første opptrekk reduserast i takt med lånet over 28 år. Garantien vil då gjelde i 30 år med tillegg av 2 år, jf. Garantiforskriftens § 3. (Vedtaket er gjort av fylkesutvalet med heimel i Kommuneleva § 11-8, 1.ledd "hasteparagrafen").

Note 13 Bundne fond

(i 1000 kr.)

Bundne fond	Behaldning 1.1.2022	Avsetningar	Bruk av fond	Behaldning 31.12.2022
Bundne driftsfond				
<i>Øyremerka statstilskot</i>				
SUTD - Permitt. og ledige uten fullført vgo - Covid19 (pr. 4087)	26 649	-12 197	-1 235	37 611
SNM - Fond kap. 551.60 midlar	24 225	-61 893	-63 992	22 126
SNM - Fond kap. 551.61 midlar	6 437	-16 119	-635	21 921
SUTD - KON Kvalifisering og formidling læreplass VGS (pr. 2008)	0	-20 265	-172	20 093
SSAM - Forsøksprosjekt TT	9 605	-7 419	-8 084	8 940
SUTD - Tilskot til yrkesfagleg rekvalifisering 2021 (4097)	2 520	-6 141	0	8 661
SNM - Vannforvaltning	9 505	-34	-987	8 552
SUTD - Utdanning - Tilskot til fagbrev på jobb (pr. 4090)	5 869	-2 189	0	8 058
SNM - Regional Forskningsfond	10 631	-11 712	-16 179	6 164
SKUL - Kultur - kultursekken	6 348	-17 038	-17 268	6 118
SNM - Marint miljøsikrings- og verdiskapningsfond	5 567	0	0	5 567
SUTD - Molde Landslinje (2018)	5 891	0	-543	5 348
SUTD - Utvida tilbod til de som ikkje får læreplass (pr. 2001)	4 308	0	0	4 308
STHT - Helsedirektoratet TOO	1 812	-7 295	-4 902	4 205
SUTD - Tilskot til tiltak for lærlingar Covid 19 (Pr. 4085)	4 091	0	0	4 091
SKUL - Spelemidlar anlegg	997	-106 182	-103 961	3 218
Øvrige øyremerka statstilskot	80 574	-58 206	-77 093	61 687

<i>Gåvefond</i>				
Øvrige gåvefond	205	0	0	205
<i>Øvrige bundne driftsfond</i>				
SNM - Interne tildelinga	8 479	-485	0	8 964
Øvrige bundne driftsfond	14 024	-3 480	-7 249	10 255
Sum	227 737	-330 654	-302 299	256 092
Bundne investeringsfond				
<i>Øyremerka statstilskot</i>				
ENOVA midlar miljøfergeanlegg	24 676	-24 361	-49 037	0
<i>Øvrige bundne investeringsfond</i>				
Øvrige bundne investeringsfond	11 927	-639	-2 128	10 437
Sum	36 603	-24 999	-51 165	10 437

Enkelte fond har ikkje hatt bevegelse eller bruk av midlar i 2022. Dette skuldast i hovudsak manglande kapasitet til å planleggje og gjennomføre aktivitetar knytt til midlane. Det er planlagt for aktivitet knytt til midlane i 2023 og 2024.

Note 14 Sal av finansielle anleggsmidlar

Fylkeskommunen har i 2021 solgt følgende aksjar:

	(i 1000 kr.)	
	Samspleis AS	Totalt
Salssum	0	0
Inntektsført i driftsrekneskapen	0	0
Inntektsført i investeringsrekneskapen	0	0
Sum inntektsført salssum	0	0

Samspleis AS vart avvikla i 2022. Ved avvikling var selskapets eigenkapital tapt og det vart ingen utbetalingar til aksjonærane i samband med avviklinga. Bokført kostpris på aksjane var 0,5 mill. kroner.

Note 15 Ytelser til ledande personar

	(i 1000 kr.)			
Ytelser til ledande personar	Lønn og anna godtgjersle	Godtgjersle for andre verv	Tilleggs-godtgjersle	Natural-ytelser
Fylkeskommunedirektør	1 913			4
Ordfører	1 297			4

Note 16 Godtgjersle til revisor

Fylkeskommunen sin revisor er Møre og Romsdal Revisjon SA

	(i 1000 kr.)	
Godtgjersle til revisor	Fylkes-kommunekassa	
Finansiell og forvaltningsrevisjon		1 066
Andre undersøkelser		337
Rådgiving		0
Samla godtgjersle		1 402

Note 17 Resultatoppstillingar - tannhelsetenesta

Forutan å sørge for tannhelsetenester til prioriterte grupper iht. tannhelsetjenesteloven, behandlar tannhelsetenesta også vaksne betalande pasientar. Behandling av betalande pasientar skjer i konkurranse med privatpraktiserande tannlegar og skal ikkje være subsidiert av fylkeskommunen.

Tannhelsetenestas verksemd kan delast inn som følger:

- Tannhelsetenester som tilbys helt eller delvis vederlagsfritt til prioriterte pasientar

b) Tannhelsetenester som tilbys vaksne mot betaling i områder der det ikkje føreligger anna tilstrekkeleg tilbod

c) Tannhelsetenester som tilbys vaksne mot betaling i områder med konkurranse frå private tannlegar

Pkt. b) er vurdert å ikkje vere aktuell for tannhelsetenesta i Møre og Romsdal.

Direkte utgifter er delt på grunnlag av kor stor del betalande pasientar utgjør av samla behandla pasientar. I 2022 var andelen 7,43 prosent. Øvrige utgifter er delt med utgangspunkt i kor stor del av netto driftsutgifter (utanom avskrivningar) tannhelse utgjør av netto driftsutgifter på rammeområda samla.

Rekneskapsamandrag for dei ulike delane av verksemda

(i 1000 kr.)

	a) Offentleg tannhelse	b) Tenester av allmenn øk. betydning	c) Konkurransett
Direkte inntekter	20 132		11 980
Direkte utgifter	188 157		15 095
Henførte indirekte utgifter	9 490		299
Kapitalkostnader	10 151		814
Resultat	-187 666	0	-4 228

Dei siste åra har vore spesielle år, med covid19, periodar med stengde tannhelseklinikkar og auka smittevern med tilhøyrande auka kostnader. Dette har bidratt til ei nedgang i antall betalande pasientar. I 2021 og 2022 har andel betalande pasientar vært på rundt 7,5%, mens det før covid19 har vore ein andel betalande pasientar på 11%-12%. Ein er dermed ikkje tilbake til tidlegare normalsituasjon. Utfordringar med å oppnå full bemanning bidrar også til at andelen betalande pasientar ikkje auker igjen, då det er manglande kapasitet.

Note 18 Usikre forpliktingar, betinga eigedelar og hendelser etter balansedagen

Andre forhold

Fylkesvegane i Møre og Romsdal har eit omfattande vedlikehaldsetterslep, og dette aukar behovet for investeringar og vedlikehald av fylkesvegnettet, samstundes som det blir utfordrande å drifte vegane på ein effektiv måte. Statens vegvesen berekna vedlikehaldsetterslepet i 2019 til å utgjere om lag 8,6. mrd. kroner (2019-kroner). Ei oppdatering av anslaga tilseier at etterslepet er i intervallet 11-12 mrd. kroner (2019-kroner). Forfallet på fylkesvegane vil fortsette å auke i åra framover og utgjere ei økonomisk utfordring. Særleg utgjør krav etter tunnelsikkerhetsforskrifta ein risiko. Forskrifta skal sikre eit minimum sikkerheitsnivå for trafikantar i tunnel, og fylkeskommunen har fått ein forlenga frist til å innfri krava til 31.12.2024. Totalkostnad knytt til gjennomføring av forskriftskrava er berekna til om lag 3,1 mrd. 2022-kroner, men det er berre planlagd utbetringar for totalt 757,5 mill. kroner i 2023-2026. Dette skuldast både manglande kapasitet og manglande finansiering. Manglande utbetring i samsvar med krava i forskrifta gir risiko for stengde tunnelar og at tida trafikantane må leve med avvik, manglar og svakheiter i tunnelane blir vesentleg forlenga.

Det blei i 2022 inngått forlik med Fjord1 i sak om rabattkompensasjon. Forliket innebar ei utbetaling til fylkeskommunen på 28,4 mill. kroner. Beløpet blei innbetalt til fylkeskommunen i januar 2023, men er i rekneskapsen for 2022 inntektsført og ført opp som kortsiktig fordring. Møre og Romsdal fylkeskommune meiner framleis å ha eit tilgodehavande mot Fjord1 på om lag 20,9 mill. kroner for årsoppgjera 2018 og 2019. Fjord1 meiner eit eventuelt krav for 2018 og 2019 er oppgjort i rabattkompensasjonsforliket. Fylkeskommunen bestrider dette. For å avbryte eventuell forelding vart det i februar 2023 tatt ut stevning i saka.

Tilskot til andre

Fylkestinget har gjort følgjande vedtak om å gi årlege driftstilskot til å dekke renter og avdrag til andres investeringar:

I sak T-13/09 er det gjort vedtak om å dekke renter og avdrag over 15 år (fram til 2025) på eit lån på totalt 30 mill. kroner, knytt til finansiering av kulturhuset Plassen for Teatret Vårt AS og Stiftelsen Molde International Jazz Festival. Tilskotet er begrensa oppad til 2,89 mill. kroner pr. år.

I sak T-43/13 er det gjort vedtak om å dekke renter og avdrag over 30 år (fram til 2042) på eit lån på totalt 48,5 mill. kroner, knytt til finansiering av museumsbygget Krona for Stiftelsen Romsdalsmuseet. Tilskotet dekker faktiske avdrag og renter, samt kostnader til rentesikring, og det vart i 2021 utbetalt 2,2 mill. kroner.

I sak T-12/19 er det vedtatt å gi tilskot til finansiering av Opera og kulturhus i Kristiansund, med ein andel på 150 mill. kroner. I sak T-40/22 er Møre og Romsdal fylkeskommune sin andel oppdatert til 194,5 mill. kroner, begrunna med ekstraordinær lønns- og prisstigning. Finansieringa vil bli dekkja gjennom årlege avdrag til dekning av renter og avdrag. Tilskot vil gis første gong i 2025.

Hendingar etter balansedagen

Det føreligg ikkje anna informasjon om forhold som eksisterte på balansedagen, eller hendingar etter balansedagen som er av ei slik betydning at manglande informasjon vil påverke rekneskapsbrukarens evne til å foreta korrekte vurderingar og beslutningar på bakgrunn av årsrekneskapen.

Note 19 Spesifikasjon av vesentlege postar og transaksjonar

Spesifikasjon av andre sals- og leigeinntekter:

(i 1000 kr.)

	Rekneskap 2022	Budsjett 2022	Rekneskap 2021
Andre sals- og leigeinntekter:			
Inntekter kantine, kost mv vidaregåande skule	23 686	24 182	20 686
Inntekter elevarbeid mv vidaregåande skule	2 644	1 438	1 873
Sal av kurs mv	1 914	135	3 770
Husleigeinntekter	13 648	16 833	13 351
Kollektivinntekter buss og hurtigbåt	294 797	300 539	277 246 1)
Kollektivinntekter ferge	272 295	274 459	384 041 2)
Ymse andre inntekter	62 204	27 480	48 731
Sum	671 188	645 066	749 698

1) Kollektivinntekter buss og hurtigbåt består i hovudsak av sal av billetter til persontrafikk.

2) Kollektivinntekter ferge består av både persontrafikk og næringstrafikk.

Melding frå uavhengig revisor

Møre og Romsdal fylkeskommune sin revisor er Møre og Romsdal Revisjon SA.

[Du kan laste ned signert melding frå uavhengig revisor som pdf](#)

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Møre og Romsdal Fylkeskommune som viser et netto driftsresultat på kr 212 753 394. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til fylkeskommunen per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under "Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet". Vi er uavhengige av fylkeskommunen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Fylkeskommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter fylkeskommunens årsrapport. Årsrapport er ikke ferdigstilt på dato for revisjonsberetningen. Vår

konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Fylkeskommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Fylkeskommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik internkontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver ved revisjonen av årsregnskapet vises det til www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av fylkeskommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Møre og Romsdal Fylkeskommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av fylkeskommunedirektørens ansvar og revisors oppgaver ved uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik vises det til www.nkrf.no/revisjonsberetninger